

Täysistunto

Maanantai 20.12.2021 klo 14.00—18.30

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 226/2021 vp

Valiokunnan mietintö StVM 36/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Rantanen, Mari.

Keskustelu

15.51 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset kannattavat koronakriisin hoidossa asiantuntijatietoon perustuvaa päätöksentekoa. Asiantuntijataho, jota Suomessa kannattaa tässä asiassa kuunnella, on THL. THL:n pääjohtaja Markku Tervahauta otti lauantaina Ykkösaamussa esiin koronapassin laittamisen hyllylle, ja itse asiassa tämän istunnon aikana myös HUS on vaatinut koronapassin hyllyttämistä. Syynä on omikronvirusmuunnos, joka leviää tehokkaasti myös koronarokotettujen keskuudessa. Osa rokottamattomista käy tapahtumissa ja ravintoloissa negatiivisen testituloksen avulla. Nyt pelkona on se, että rokottamattomat saavat tartunnan rokotetuilta taudinkantajilta.

Perussuomalaiset suhtautuvat vakavasti taudin leviämiseen liittyviin riskeihin. Tästä syystä katsomme, että asiantuntijoiden viisaita sanoja on syytä kuunnella. Koronapassia ei pidä käyttää, koska se luo vääränlaista turvallisuudentunnetta ja voi itse asiassa johtaa tartuntojen leviämiseen, mikäli ihmiset käyvät ravintoloissa ja tapahtumissa kuvitellen, että he eivät voi koronapassin ansiosta saada tartuntaa. Rokotehan tutkitusti estää kyllä vakavaa tautimuotoa, ja sitä kannustamme kansalaisia ottamaan.

Perussuomalaisten kanta on se, että tässä tautitilanteessa on tärkeää lisätä testausta, jotta oireettomat tartunnat havaitaan, ja kannatamme pikatestauksen käyttöönottoa koronapassin tilalle.

Arvoisa puhemies! Esitän, että käsittelyssä oleva hallituksen esitys hylätään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ranne.

15.53 **Lulu Ranne ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Rantasen mainitsemien THL:n ja HUSin asiantuntijoiden ehdotukset koronapassin hyllyttämisestä kertovat siitä, että passi ei ratkaise koronan aiheuttamia ongelmia. Se vuotaa, kuten perussuomalaiset varoittivat jo aikaisemmin syksyllä. Se antaa kansalaisille väärän turvallisuudentunteen, ja siitä huolimatta tauti leviää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Me perussuomalaiset haluamme estää koronan leviämistä ja siihen sairastumista. Haluamme minimoida koronan tuhot. Me kannustamme kansalaisia vapaaehtoisesti rokottautumaan ja esitämme pikatestien laajaa käyttöä. Kannatan edustaja Rantasen tekemää hylkyesitystä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Turtiainen.

15.54 Anu Turtiainen vkk: Kiitos, arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, te olette tällä esityksellä edelleen jatkamassa niitä mielettömiä toimia, joilla kuritetaan ja eriarvoistetaan kansalaisia. Näille toimille ei ole mitään järjellisiä perusteita. Esimerkiksi Tilastokeskuksen mukaan tauteihin ja alkoholimyrkytyksiin kuoli viime vuonna yhteensä yli 52 000 ihmistä ja koronaan kuoli vain 558, joiden keski-ikä oli 84 vuotta.

Toinen esimerkki: WHO:n mukaan omikronvariantti on huomattavasti vaarattomampi kuin aikaisempi covid-19-infektio eli korona. Siis edelleen mitään perusteita tällaiselle toiminnalle ei ole. Ja nyt on ihan oikeasti aika lopettaa ihmisten vedettäminen näillä kaiken maailman ”hubbabubbavarianteilla”.

Arvoisa puhemies! En allekirjoita perussuomalaisten kiemurtelevia puheita tästä hallituksen esityksestä, mutta koska he tekivät hylkäsesityksen, en itse esitä hylkäystä vaan kannatan perussuomalaisten hylkäsesitystä. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niikko.

15.55 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Koronapassin käyttöä ollaan jatkamassa kesäkuun loppuun saakka, vaikka viime aikoina useat asiantuntijat, mukaan lukien THL:n pääjohtaja Tervahauta ja tänään HUS, ovat nostaneet esiin sen, ettei koronapassi ole enää ratkaisu. Perustuslakivaliokunta on koko ajan lausunut, että rajoitusten on oltava välttämättömiä ja niistä on luovuttava heti, kun ne eivät sitä enää ole. Esityksen ajallinen kesto on ulotettu siihen saakka, että THL:n arvion mukaan suomalaiset olisi saatu rokotettua täydellä rokotussarjalla. THL itse piti voimassaolon jatkamista välttämättömänä vain huhtikuun loppuun, mutta hallitus päätti silti jatkaa sitä pidemmäksi. Lisäksi toisessa THL:n lausunnossa arvioidaan, että rokotekattavuus ei enää vuoden 2022 aikana tule juurikaan nousemaan. Onko rokotekattavuutta siis ajateltu nostettavan ensi kevään aikana tiukemmillä keinolla eli koko kansan pakkorokotuksilla?

Se meillä onkin jo tiedossa, että hallitus on seuraavaksi tuomassa eduskuntaan esityksen koronapassin käytön laajentamisesta. Koronapassia tulisi saada vaatia missä tahansa voimassa olevista rajoituksista riippumatta. Tämä esitys siis tulee eduskuntaan ymmärtääkseni tammikuussa. Miten tällainen esitys voisi täyttää välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset? Vaikka tautia ei juuri esiintyisi joillain alueilla, niin terveiden ihmisten vapautta voitaisiin rajoittaa varalta. Se on täysin mielivaltaista ja eriarvoistavaa jos mikä.

Arvoisa puhemies! Koronapassin käytöstä tulisi luopua ja panostaa sen sijaan pikatestien käyttöön ja terveydenhoidon kantokyvyn parantamiseen. Ministeri Kiuru jo viime vuoden maaliskuussa puhui tehohoitopaikkojen määrän nostamisesta jopa tuhanteen paikkaan. Olisiko kuluneen puolentoista vuoden aikana kannattanut edes osa tästä toteuttaa? Tässä vaiheessa on pakko kysyä, onko tehohoitomme kantokyky tosiaan romahtamassa 50 tai 60 koronapotilaaseen. Miten terveydenhuoltomme on tähän saakka pärjännyt esimerkiksi silloin, kun jopa 500 henkilöä vuodessa on menehtynyt kausi-influenssaan? Kenties

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

kantokyky jäi nostamatta, kun hallitus lupaili jo rokotuksesta pelastajaa, jota siitä ei kuitenkaan tullut.

Nykyinenkään passi ei toimi niin kuin sen kuuluisi toimia. Esimerkiksi lain mukaan 16–17-vuotiaiden tulisi saada ilmainen testitodistus koronapassia varten. Nämä henkilöt tarvitsevat sitä esimerkiksi harrastukseen pääsemiseksi. Kuitenkaan HUSin Koronabotista ei pysty varaamaan näytteenottoaikaa tämän oikeuden perusteella. Tästä oikeudesta ei ole myöskään tiedotettu kouluissa, ei sen enempää vanhemmille kuin oppilaalle itselleen. Passiin liittyviä lasten hyvinvointiin vaikuttavia ongelmia ei haluta nähdä eikä niitä haluta korjata. Vaikka alle 16-vuotiaat on rajattu passin ulkopuolelle, se vaikuttaa nuorempiinkin välillisesti. Hallitus haluaa jostain syystä välttämättä jatkaa koronapassin voimassaoloaikaa omikronvariantista, rokotteiden tehon hiipumisesta ja passin valuvioista välittämättä, vieläpä THL:n näkemyksiä pidemmäksi ajaksi.

Hyvät arvoisat hallituksen jäsenet, ministerit, ja edustajat, olette varmasti tietoisia siitä, että monissa muissa maissa yrittäjät ovat voineet ottaa käyttöön pikatestauksen. Sen avulla on pystytty pitämään auki esimerkiksi ravintoloita ja kylpylöitä. Lisäksi tänään on käsitellyssä myös toinen hallituksen esitys tämän käsittelyn jälkeen. Se koskee hoitajien niin kutsuttuja pakkorokotuksia. Oletteko tosiaan sitä mieltä, että päätös ei vaarantaisi hoidon laatua ja saatavuutta? Moni miettii jo nyt alanvaihtoa sen vuoksi, että rokotukselle ei anneta vaihtoehdoksi testausmahdollisuutta. Vain testeillä voidaan määrittää, onko joku sairas vai ei. Koronapassi ei todista yhtään mitään, ja ketään ei tulisi eriarvoistaa pelkästään oletuksen perusteella.

Arvoisa puhemies! Näissä hallituksen koronatoimissa ei ole enää logiikkaa eikä kohtuutta, ja näitä esityksiä ei tule hyväksyä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäenpää.

16.01 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Meillä on käsitellyssä hallituksen esitys 226, ja huomenna käsittelemme hallituksen esitystä 230. Meillä nyt ajankohtaisena puheenaiheena on tämä koronapassin laajentaminen ja huomenna hoitajien pakkorokottaminen.

Arvoisa puhemies! Minä uskon vahvasti, että tänään käytettävät puheenvuorot ovat aika luettuja tulevaisuudessa. Näitä puheenvuoroja luetaan vielä historiankirjoista tulevaisuudessa, ja niitä luetaan semmoisen osion alta, jonka otsikkona on ”yhteiskuntarauha”. Siellä voi olla väliotsikkona esimerkiksi semmoinen, että ”kun kansa jaettiin”. Tämä koronapassi on jakanut kansaa. Se on luonut jopa perheiden sisälle ja ystävyysuhteisiin paljon ongelmia. Median aiheuttaman pelonlietsonnan johdosta siellä on hyvin vastakkaisia mielipiteitä, ja kaveruussuhteita on katkennut tämän johdosta.

Arvoisa puhemies! Tämä koronapassi — mistä siinä on kyse? On selvää, että myös koronarokotetut levittävät koronaa. Tutkimustieto, julki tulleet tapaukset ja data vahvistavat sen, että myös rokotetut voivat levittää koronaa. Myös rokotetut sairastuvat koronaan — siitä on ihan samanlainen tutkimustieto olemassa — riippumatta rokotteiden määrästä, on niitä yksi, kaksi tai kolme. Tämä uusin variantti on mennyt myös kolmannen rokotteen läpi. Tämä on myös rokotettujen pandemia siltä osin. Tilastojen mukaan Suomessa koronan takia sairaalahoitoa tarvitsevien joukossa rokotettujen osuus on suurempi kuin rokottamattomien. Toki siinä ymmärrän sen, että Suomessa ovat rokottamattomat hiukan ylliedustet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

tuina, mutta jos tämä olisi normaali rokote, joka toimisi, niin siellähän ei olisi ollenkaan rokotettuja joukossa. [Aki Lindén: Ei se niin yksinkertaista ole!]

Arvoisa puhemies! Myös koronarokotehaittoja on tullut erittäin paljon. Rokotehaittarekisterissä on historian korkeimmat luvut koronarokotteista, ja vakavia koronarokotehaittoja on Fimean rekisterissä jo yli 4 400, ja näistä 11—17-vuotiailla on yli sata kappaletta. Myöskään rokotteiden pitkäaikaisvaikutuksia ei vielä tunneta, eli missään tapauksessa ei saisi lapsiin ulottaa tätä rokottamista suuressa mittakaavassa.

Arvoisa puhemies! Koronapassilla ei saada pandemiaa hallintaan. Koronapassilta puuttuvat lääketieteelliset perustelut, ja näyttää siltä, että koronapassista ollaan tekemässä pysyvää ja siitä ollaan tekemässä koronatilanteesta riippumatonta. Ministeri Kiuru on lausunut tiedotustilaisuudessa 17.12.2021 seuraavasti: ”Tämä linjaus rokotepassista tai koronapassivalmistelusta on tehty jo todella paljon aikaisemmin, ja tätä kautta koronapassin käytön laajentaminen on linjattu tehtäväksi jo paljon aikaisemmin. Ja se ei liity vain ja ainoastaan tähän tautitilanteeseen eikä synny tarpeesta vain tätä tautitilannetta tasapainottamaan, vaan yleisemminkin meidän lainsäädännössä pitäisi olla välineitä koronapassin käytölle silloinkin, kun rajoituksia ei ole voimassa, joten tätä ei tehdä vain tähän tilanteeseen. Tärkeätä on myös sitten se, että me saamme rokotuksiin vauhtia.”

Nämä olivat Krista Kiurun sanoja. Rokotusstatuksesta ollaan tekemässä hallinnan välinettä, ja tämä meidän edustajien pitää estää. Tämä ei ole millään tavoin perustuslain mukaista, että lähdetään rakentamaan tällaista passia, joka hallitsee meitä. Joskus nuorempa olen ollut Venäjällä töissä. Siellä piti kantaa sellaista punaista pientä vihkoa, mikä oli propuska, ja tämä minun mielestäni vaikuttaa aivan samanlaiselle kuin se Neuvostoliitossa ja Venäjällä kannettu propuska. Tämä median rooli tässä asiassa, sensuuri, on aivan älytöntä. On piilotettu kaikki vastakkaiset näkemykset, rokotehaittoista ei puhuta, ja virkamiesten pelottelevat uutisotsikot ovat mielestäni vain pahentaneet tätä vastakkainasettelua, mikä kansamme keskuudessa on syntymässä.

Arvoisa puhemies! Olen itse jättänyt näistä rokotehaittoista, joista minulle on kerrottu ja joita minä en tietenkään voi todistaa, kysymyksiä eduskunnan tietopalvelulle, joka on ohjannut ne THL:lle yli kaksi viikkoa sitten, ja minä en ole saanut vastauksia. Me ollaan nyt käsittelemässä täällä semmoisia lakialioitteita, joissa minun ehdottomasti pitäisi saada tietää nuo tiedot, mitä olen kysynyt.

Arvoisa puhemies! Kannatan perussuomalaisten edustajien tekemiä esityksiä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Räsänen.

16.08 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Viime päivien satojen sähköpostiviestien määrä kertoo siitä syvästä epäluulosta, jota pieni osa väestöstä kokee näitä koronatoimia, erityisesti rokotustoimia ja koronapassia, kohtaan. Ajattelen, että nyt olisikin todella tärkeää, että kaikkiin kysymyksiin, niihin tyhmänkin kuuluisiin kysymyksiin, joita esitetään, vastattaisiin avoimesti ja että koronatoimet todellakin perustuisivat selkeästi tutkituun ja perusteltuun tietoon.

Kannatan korkeaa rokotekattavuutta [Mika Niikon välihuuto] ja kannatan sitä edelleenkin vapaaehtoisuuden pohjalta. Itse äänestin koronapassia vastaan silloin, kun tästä viimeksi äänestettiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Se on totta, että rokotetut voivat sairastua tai levittää koronatautia, mutta riski sekä sairastavuuteen että tartuttavuuteen on kyllä rokottamattomilla huomattavasti suurempi kuin rokotetuilla. [Mika Niikko: Entäs lasten osalta?] Aivan erityisesti jos ajatellaan tätä tehohoitoa ja tehohoidon tarvetta, niin kyllä siinä nimenomaan rokottamattomilla on suuri riski, ja jos haluamme turvata terveydenhuollon kapasiteetin ja erityisesti vaativan erikoissairaanhoidon kapasiteetin, niin on tärkeää pyrkiä korkeaan rokotuskattavuuteen.

Tässä suhteessa täytyisi myös nämä kolmannet rokotteet nyt saada sujuvasti toimimaan. Esimerkiksi itse olin hakemassa tämän kolmannen piikin, ja siitä olen erittäin kiitollinen, mutta puolitoista tuntia siellä walk in -rokotuksessa jonotettiin. Minulle siinä ei ollut ongelmaa, mutta siellä oli hyvin vanhoja ihmisiä kävelykepin kanssa pitkissä rokotusjonoisissa, ja ajattelin, että tämä täytyisi todellakin saada sujuvammaksi.

No, rokotehaittoja, joista täällä puhuttiin, kyllä esiintyy, mutta kyllä niiden määrää ja niiden vaikeusastetta on liioiteltu. Kyllähän muihinkin rokotteisiin liittyy, kaikkiin rokotteisiin liittyy, haittoja ja myös näitä läpäisyinfektioita, eli siinä mielessä mielestäni ei ole mistään poikkeuksellisesta tilanteesta kysymys.

Arvoisa puhemies! Tässä perussuomalaisten vastalauseessa on kyllä monia hyviä asioita, mutta itse kyllä edelleenkin kannatan näitä matkustamiseen liittyviä testauksia, esimerkiksi tätä toisen testin vaatimusta, jota perussuomalaiset vastustavat.

Sitten ehdotan hyväksyttäväksi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että EU:n digitaalisen koronastodistuksen käytön rinnalle kehitetään vaihtoehtoisia järjestelyjä, joissa henkilö voi osoittaa kuluttajakäyttöön tarkoitettulla antigeenipikatestillä, ettei hänellä ole koronavirustartuntaa.”

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

16.11 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Aivan aluksi haluan kannattaa edustaja Räsänen tekemää lausumaesitystä. Kristillisdemokraatit näkevät tärkeänä, että tässä vaiheessa on saatava nopeasti käyttöön nämä kuluttajakäyttöön tarkoitetut antigeenipikatestit, joilla voisimme paremmin varmistaa sen, että henkilöllä ei ole sillä hetkellä virustartuntaa. Tämä antigeenitesti olisi nyt se tapa, jolla voitaisiin todellakin olla suhtkoht varmoja siitä, että tilaan tulevalle henkilöllä ei ole tartuntaa. Tällä hetkellä käytössä oleva koronapassi ei vastaavantyyppistä varmuutta pysty antamaan.

On harmillista, että meillä monissa Euroopan maissa ovat käytössä nämä antigeenitestit olleet jo todella pitkän aikaa, ja kuluttajakäytössä nimenomaisesti, mutta meillä ne ovat sitten nyt tässä vaiheessa vasta tulossa käyttöön. Tietysti olen tyytyväinen, että tuolla valtiovarainvaliokunnassa on jo esikäsitelty esitys, joka tänään on täällä salissa, eli se, että näitten antigeenitestien arvonlisäverokanta saataisiin nolllaan, mikä tarkoittaa sitä, että kun kauppa ja apteekit sitoutuvat siihen, että tämä alennus viedään suoraan hintoihin, niin nämä testit ovat sitten taloudellisesti kaikkien saatavilla.

Arvoisa puhemies! Tässä tilanteessa on tosi tärkeää myöskin, että tästä talosta lähtee sellaisia viestejä, jotka eivät omalta osaltaan ole lietsomassa erilaista vastakkainasettelua ja pelkoa. On ollut todella hämmentävää, että sähköposteja on tullut, joissa kerrotaan, että meillä ollaan nyt asettamassa Suomeen ulkonaliikkumiskielto rokottamattomille tai että meillä ollaan sulkemassa Uusimaa tai joku muu alue, ja — ja tästä minulla on kirjallista todistetta — täältä talosta eräältä kansanedustajalta on lähtenyt viesti, jossa kerrotaan, että nyt aiotaan sitten aloittaa pakkorokottaminen, eli siis että otetaan käyttöön tartuntatauti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

lain 47 §. Siis hyvänen aika, meillä edustajilla täällä on todellakin nyt vastuu siitä, että ei lietsota vastakkainasettelua ja ei lisätä kansalaisten pelkoja. Meillä on yhteinen haaste tässä edessämme. Me yhdessä yritämme nyt voittaa tätä pandemiaa, ja meillä Suomessa on nyt kaikki mahdollisuudet siihen: kun me saamme rokotekattavuutta parantumaan, niin meillä on paremmat mahdollisuudet selvittää tästä tilanteesta. Todellakin toivon, että me täällä itse kukin viestimme sillä tavoin, että emme ole lietsomassa lisää pelkoja.

Tosiaankin kristillisdemokraatit ajavat tätä antigeenitestiä nyt nopeasti käyttöön. Meidän pitää hyllyttää koronapassi, koska koronapassi ei tällä hetkellä pysty antamaan tässä tilanteessa sitä varmuutta, etteikö henkilö olisi viruksen kantaja.

Tämä hallituksen esitys ja tämä mietintö ovat siinä mielessä ongelmallisia, että toisaalta tässä ollaan ihan selkeästi sillä kannalla, että maahantulorajoitusten tulee olla tiukempia, [Puhemies koputtaa] ja kannatan kyllä niitä tiukempia maahantulorajoituksia, myöskin sitä toisen testin vaatimusta. — Kiitos. [Aki Lindén: Hieno puheenvuoro, kuten myös Räsänen!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitos. — Edustaja Tanus poissa. — Edustaja Juuso.

16.15 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat johdonmukaisesti koko ajan vastustaneet koronapassia sillä perusteella, että se antaa valheellisen turvallisuudentunteen. Koronapassi ei estä tartuntojen leviämistä, ja myöskin rokotettu ihminen voi sairastua koronaan. On ilahduttavaa, että olemme saaneet tukea tälle näkemykselle viimeksi tänään HUSin taholta, ja aikaisemmin myöskin THL on esittänyt, että koronapasseista pitäisi luopua ainakin väliaikaisesti, koska omikronvirustartunta läpäisee nämä rokotteet.

Perussuomalaiset esittävät kolme lausumaa. Lausumia esitetään siinä tapauksessa, että meidän esittämämme hylkäysehdotus ei saa tarpeeksi kannatusta.

Lausuma 1: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla mahdollistetaan antigeenipikatestien laajamittainen saatavuus ja käyttö akuuttien ja oireettomien koronavirustartuntojen toteamiseksi.”

Lausuma 2: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee Suomen eri alueille soveltuvan, yhtenäisen ja matkustajille velvoittavan ennakkollisen sähköisen maahantuloilmoituksen lisäämään tehokkuutta ja vaikuttavuutta rajojen terveysturvallisuudessa ja viimeistään velvoittavan ennakkollisen sähköisen maahantuloilmoituksen käyttöönoton yhteydessä ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin toista testiä koskevan 16 d §:n kumoamiseksi.”

Lausuma 3: ”Eduskunta edellyttää, että lain vaikutuksia kansalaisten yhdenvertaisuuden toteutumiseen seurataan tarkasti.”

Lisään tähän vielä, että perussuomalaiset ovat tuoneet antigeenipikatestin vaihtoehtona koronarokotuksille. Meidän täytyy kaikkien ymmärtää se, että muutama kuukausi sitten otettu rokote ei kerro sitä, erittäkö henkilö virusta tänään vaiko ei. Sitä vastoin samana päivänä otettu antigeenipikatesti hyvin suurella todennäköisyydellä kertoo sen, erittäkö henkilö virusta vaiko ei. Pidämme sitä paljon, paljon luotettavampana kuin koronapassia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso, tarkennan vielä: teittehän varmasti nuo lausumaehdotukset, jotka luitte?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Arvoisa puhemies! Kyllä ymmärsin tekeväni, mutta jos en tehnyt, niin teen ne lausumaesitykset nyt.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Hyvä hyvä. Nyt asia on ymmärretty täälläkin päässä. Kiitoksia! — No niin, edustaja Meri.

16.17 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Juuson tekemiä lausumia.

Se on hyvä, että me keskustellaan tästä rauhassa, ja toivoisinkin siksi, että esimerkiksi sieltä vasemmalta puolelta, erityisesti edustaja Aki Lindén lukisi esimerkiksi sosiaalietiiikan professori Hallamaan näkemyksiä siitä, kuinka syyllistäminen ja ehkä kärsimättömyys luovat vastakkainasettelua ja ihmisten välinen luottamus kärsii, mikäli me puhumme pakosta. Hän sanoo, että pakko kuulostaa helpolta keinolta, mutta se on raju keino ja se voi nimenomaan aiheuttaa päinvastaisia reaktioita. Hän toteaa edelleen, että koronaepidemia ”on muuttunut salakavalasti poikkeustilasta normaalioloksi ilman, että olisimme suostuneet siihen. Nyt pitää löytää kestävämpiä toimintakeinoja, sillä emme voi olla ikuisesti kriisimoodissa”. Tämä on minusta erittäin hyvä havainto, koska me olemme valtavalla kiireellä koko ajan tehneet erilaita lainsäädäntöä, kuten perustuslakivaliokunta tästäkin antamassaan lausunnossa toteaa, että nämä tulevat kovin kiireellä. Meidän täytyy antaa tilaa erilaisille näkemyksille, koska, niin kuin tiedätte, nyt ei ole varmuutta, miten tämä uusi virus käyttäytyy ja miten kauan tämä virus on keskuudessamme. Sen takia pitää keskustella asioista rauhassa ja ymmärtää, että siellä on paljon ihmisiä, joilla on hätää ja pelkoa. Se, että ehkä naureskellaan heille — ehkä nyt se moodi on vähän muuttunut, enää ei nyt sentään ihmisiä foliohatuiksi kutsuta. Se on hyvä asia, koska tieteilijätkin ovat tässä ymmälään, että miten tämä rokotus nyt suojaa meitä vakavalta taudilta.

Perussuomalaiset ovat sitä mieltä — kuten tieteilijät ovat meille kertoneet, joudumme uskomaan tieteeseen — että rokotus on nyt paras suoja vakavalta taudilta, mutta se ei estä levittämästä tautia, ja tästä syystä koronapassi ei ole se ratkaisu siihen, jos me haluamme estää taudin leviämistä. Riippuu nyt, mitä halutaan. Pikatestit olisivat silloin hyvä keino, ja me olemme esittäneet sitä myös pykälämuutoksissa, ja toivottavasti kristillisdemokraatit ovat sitä tukeneet nyt, kun tuette tätä pikatestausta. — En tiedä, toivottavasti äänestitte sen mukana niin valiokunnassa kuin täällä, silloin kun tätä asiaa käsiteltiin. Toivottavasti voitte tarkentaa.

Toivoisin tosiaan, että kunnioitetaan kaikkien mielipiteitä tässä asiassa

Ja mitä tulee rajaturvallisuuteen, niin hallitus ratkaisee sen, miten esitykset tuodaan. Nämä ovat periaatteellisesti kaksi niin eri asiaa, että nämä olisi ensinnäkin pitänyt tuoda aivan eri esityksinä, ja kuten perustuslakivaliokunta huomauttaa — jälleen kerran — meillä oli liian vähän aikaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Lindén.

16.20 Aki Lindén sd: Arvoisa herra puhemies! Tulin tänne eteen, koska oletan, että nyt ehkä 3 minuuttia ei ihan riitä. — En aio syyllistää ketään tässä puheenvuorossa, mutta tämä on kuitenkin poliittinen foorumi, ja olemme nyt tekemässä hyvin tärkeitä ratkaisuja, ja täytyy sanoa nyt ihan suoraan, että olen aika järkyttynyt siitä, että perussuomalaisten eduskuntaryhmä esittää tämän lain hylkäämistä. Jos tämä hylätään, kaikki rajakontrollit, kaikki ne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

rajoitukset eli 58 a—k §, joissa on yksilöidysti ne rajoitukset, eivät ole voimassa enää ensi vuoden alussa, koska ne ovat nyt voimassa vasta tämän vuoden loppuun ja tällä annetaan niille jatko. Eli perussuomalaisten hylkäysehdotus tekee meidät täysin aseettomaksi koronan vastaisessa taistelussa, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ei voida mitään rajoituksia ottaa käyttöön. Tämä on asian ydin tässä.

Totta kai voimme keskustella näistä eri yksityiskohdista, siitä, mikä on paras, mikä on toiseksi paras ja niin edelleen keino taistella koronaa vastaan. Itse olen puhunut tässä salissa — se on pöytäkirjoista tarkastettavissa — jo puolitoista vuotta sitten, kesäkuussa 20, pikatestien laajemman käytön puolesta. Se on aivan järkevää, ja tiedän, että esimerkiksi sairaanhoitopiirin välillä on ollut eroja tässä suhteessa. Pohjois-Suomessa niitä on käytetty laajemmin kuin täällä eteläisessä Suomessa.

Todellisuudessa me tarvitsemme kaikki nämä keinot. Me tarvitaan nämä, voisiko sanoa, lääketieteelliset testit, me tarvitaan pikatestit, me tarvitaan rokotukset, me tarvitaan rajakontrolli, me tarvitaan rajoituksia, ja myös koronapassilla on ollut ihan merkityksensä, joka... Nyt tulen siihen tärkeään asiaan: Väitän suoraan, että te vääristelette täällä THL:n ja HUSin kantaa. Molemmat asiantuntijaorganisaatiot tukivat tätä lainsäädäntöä. Eivät he ole sanoneet, että koronapassi on sellainen asia, että sitä ei pitäisi käyttää, ja että kaikista rajoituksista tulisi luopua. Kysymys on nyt siitä, että tällä hetkellä on varmasti tilanteita, että kaikilla niillä, joilla on koronapassi, ei ole itsellään riittävää kahden rokotteen antamaa suojaa, koska on kulunut esimerkiksi jo viisi tai kuusi kuukautta siitä kakkosrokotuksesta eivätkä he ole kolmatta vielä saaneet, ja siinä tilanteessa he ovat ehkä altistuneet.

Tämähän on ihan selvä asia, että meillä on erittäin suuri ero — sen teidän puheenvuorossanne muun muassa Mäenpää myönsi, että on erittäin suuri ero — siinä, onko henkilö rokottamaton vai saanut kaksi ja tulevaisuudessa kolmekin rokotetta. 4,3 miljoonaa suomalaista on tällä hetkellä saanut kaksi rokotetta, ja sitten meillä on noin 700 000 ihmistä, siis yli 12-vuotiaista, jotka eivät ole saaneet kahta rokotetta. Ja kun me katsomme sairaalakuormitusta, niin vaikka tilanne olisi nyt noussut siihen määrään, että puolet sairaaloissa olevista potilaista, joita meille tänä aamuna tulleen THL:n informaation mukaan on yhteensä 269 ja joista teholla on 50 — tosin kuulin, että tämän päivän vielä tuoreempi tieto on, että teho-osastolla olisi yli 60 potilasta — olisi saanut kaksi rokotetta, niin onhan tässä suhteessa siihen perusjoukkoon, siihen 4,3 miljoonaan tai 700 000 ihmiseen, niin merkittävä ero, että jos meillä ei olisi väestöä rokotettu — sitä rokotekriittisyyttä on täälläkin taas teidän taholtanne kuullut — [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] niin silloin tilanne olisi kymmenkertainen sairaaloissa. Siellä sairaaloissa olisi 3 000 ihmistä, ja teholla olisi 500 ihmistä, jos meillä ei olisi väestöä sillä tavalla laajasti rokotettu.

Eli toistan vielä: olette esittämässä sellaisen esityksen hylkäämistä, joka sisältää käytännössä kaikki ne keinot, joilla tällä hetkellä realistisesti voidaan tätä koronan vastaista taistelua käydä. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja kun edustaja Lindénin puheenvuoro herätti halukkuutta kommentoida sitä, niin avaan lyhyen debatin. — Edustaja Rantanen.

16.25 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindén tässä kyllä nyt vääristelee. Jos kuuntelite puheenvuoroni, niin siinä ihan ensimmäisessäkin puheenvuorossa totesin, että kehotamme ihmisiä hakemaan sen rokotteen, koska se auttaa taistelussa vakavaa tautimuotoa vastaan. Mutta ongelma on nyt se, että meillä tulee niitä lä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

päisyinfektioita. Te tiedätte sen lääkärinä erinomaisen hyvin — niitä tulee kahdesti rokotetuille, mutta kun niitä tulee jopa kolmesti rokotetuille tämän omikronin kanssa, jolloin tämä koronapassi ei toimi. Emmehän me voi ajatella, että joku ihminen menee koronapassin kanssa turvallisuudentunteellansa johonkin tapahtumaan ja sitten hän tapaa seuraavana päivänä vanhan monisairaana äitinsä ja me hyväksymme tämän. Eli kyllä tämä koronapassi nyt vaan on otettava pois käytöstä, kuten THL:n Tervahauta ja HUS esittävät.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Räsänen.

16.26 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Mikrofoni, kiitos.

Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty keskustelua näistä läpäsyyntä infektioista. Ja se on todellakin totta, että rokotetut, jopa kolmesti rokotetut, voivat varsinkin tämän uuden omikronivariantin saada ja sitä jopa tartuttaa, mutta kyllä se riski edelleenkin on huomattavasti pienempi. Ja se, minkä takia mielestäni kaikkien tulisi vastuullisesti tätä rokotuskattavuutta pyrkiä edistämään, on juuri tämä meidän terveydenhuollon kapasiteettimme, että se riittäisi, koska tälläkin hetkellä tehohoidon kanssa mennään aika rajoilla. Jo nyt joudutaan monia leikkauksia ja toimenpiteitä perumaan juuri sen vuoksi, että ei voida leikkauksen jälkeen turvata henkilöille tehohoitoa sen takia, että siellä on niin paljon näitä koronainfektiota sairastavia potilaita, ja tästä ei ole varaa tätä [Puhemies koputtaa] tehohoidon kapasiteettia edelleen laajentaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindén.

16.27 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En minä ollut puhumassa ensisijaisesti koronapassista, minä olin puhumassa siitä, että hylkäämällä tämä ehdotus meillä luovuttaisiin samalla kaikista niistä rajoituksista, joilla me itse asiassa kaikkein tehokkaimmalla tavalla — rokotusten ohella — käymme tätä taistelua koronaa vastaan. Kun me katsomme niitä käyriä, jotka kertovat koronan esiintymisestä ensin keväällä 2020, sitten loppusyksyllä 2020, sitten keväällä 2021 ja nyt, kun neljäs aalto on meneillään, niin aina me olemme saaneet sen käyrän alaspäin kohdennetuilla rajoituksilla siinä tilanteessa. No, nyt meillä on rajoitusten lisäksi ollut viime keväästä lähtien rokotteet käytössä, ja jos meillä ei olisi rokotteita käytössä, niin meillä olisi moninkertainen se sairaalakuormitus tällä hetkellä. Minä puhun siitä, että meidän täytyy pitää ne pykälät voimassa, joissa on mahdollisuus näihin rajoituksiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

16.28 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Lindén väitti, että... Minua alkoi hymyilyttämään, arvoisa edustaja Lindén. THL:n pääjohtaja Markku Tervahauta: ”Pian voi olla tarve laittaa koronapassi hyllylle.” Kyllä sieltä vain tällaista viestiä tulee. Ja kun kuuntelette koko Ylen aamun, niin kyllähän sieltä se henki nimenomaan tulee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

No, mitä tulee tähän teidän muuhun puheeseen, niin korostan sitä, että toivoisin, että tulevaisuudessa hallitus tuo esityksen kerrallaan eikä ymppää yhtä—viittä päätöstä samaan napinpainallukseen. Se on vastuutonta. Tärkeitä asioita yksi kerrallaan saliin päätettäväksi — niin saadaan järkevää politiikkaa aikaan. Ei näin — ei näin, arvoisa hallitus.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan vielä edustaja Lindén, kun nyt nimi siinä mainittiin.

16.29 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Herra puheenjohtaja! Olen itse aivan samaa mieltä siitä, että kun tilanne menee tarpeeksi vaikeaksi, niin kuin se nyt näyttää menevän, silloin on rajoitusten aika, ja rajoitukset tarkoittavat sitä, että silloin ei tiettyihin toimintoihin mennä koronapassillakaan. Se ei tarkoita sitä, että koronapassi on keinona ollut huono, käyttökelvoton, sitä se ei tarkoita, mutta tarpeeksi huonossa tilanteessa joudutaan käyttämään rajoituksia, eikä koronapassillakaan päästetä ihmisiä tilaisuuksiin, koska — niin kuin täällä tiedetään — tietty prosentti saaduista rokotteistakin vuotaa läpi ja se aiheuttaa sitä kuormaa.

Minä olen puhunut rajoituksista, jotka olette hylkäämässä tässä samalla, kun olette hylkäämässä tämän lakiesityksen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tynkkynen.

16.30 **Sebastian Tynkkynen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Edustaja Lindén, kunnioittakaa tätä instituutiota älkääkä antako väärää tietoa, väärää todistusta lähimmäisestä. Muut hallituspuolueitten edustajat tajuavat olla välittämättä tällaista väärää tietoa, millä te yksin nyt taistelette.

Me perussuomalaiset nimenomaan kannatamme rajakontrollia ja vastustamme koronapassia. Teidän ongelmanne on se, että te olette lähteneet pelaamaan ja tuomaan nämä kaksi esitystä yhteen. Jos me olisimme perussuomalaisina hallituksessa ja sanoisimme vaikka, että haluamme nostaa pakolaiskiintiötä 2 000:een mutta lopettaa kokonaan humanitäärisen maahanmuuton, ja toisimme nämä esitykset yhdessä, niin se on varma asia, että te äänestäisitte kaikki kumoon, koska te haluatte humanitääristä maahanmuuttoa. Tässä on se logiikka, miksi emme voi kannattaa tätä esitystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Holopainen.

16.31 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin huolestuttavaa, että osa etenkin perussuomalaisten kansanedustajista kyseenalaistaa tutkitun tiedon merkityksen täällä. Kun puhutaan siitä, kuka tästä kärsii, niin tässä on todella vakava tilanne, jossa ihmisiä on jouduttu jo kääntämään leikkauksista, sydänleikkauksista, muista tärkeistä leikkauksista, syöpäleikkauksista. Oletteko te sitä mieltä, että on parempi, että monet yrittäjät, pienyrittäjät menettävät toimeentulonsa, koska tämä epidemia jatkuu myös sen takia, että osa ihmisistä ei valitettavasti ota rokotteita? Tälle on muuten laskettu ihan hintojakin, kuinka paljon tämä yhteiskunnalle maksaa, ja lisäksi se maksaa meille mahdollisesti menetettyjä sukupolvia myös lasten ja nuorten oppimisen osalta, jos tämä epidemia vain jatkuu. Ettekö ajattele sitä, että tässä on kyse ihmisten vapaudesta, myös nii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

den ihmisten vapaudesta, jotka toimivat vastuullisesti ja ovat ottaneet nämä rokotukset [Puhemies koputtaa] suojaamaan itseään?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Meri.

16.32 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! No ensinnäkin, me luotamme tutkittuun tietoon [Mari Holopainen: Mäenpää ei ainakaan!] ja koronapassi ei estä tämän taudin leviämistä. Toiseksi, me emme ole rokotekriittisiä, kuten te sieltä yritätte koko ajan leimata meitä. Me olemme kymmeniä kertoja puolueen johdosta, eduskuntaryhmästä kertoneet, että rokotus estää parhaiten vakavan taudin sairastamista, ja me toivomme, että ihmiset ottavat rokotteen, mutta me emme halua pakottaa ihmisiä, siitähän on nyt kysymys. Te vääristelette koko ajan meidän sanomisiamme.

Ja me emme ole sanoneet, että me haluamme yhteiskunnan kiinni ja yritykset konkursiin, koska me olemme ehdottaneet pikatestejä, jotka luotettavasti kertovat, onko henkilö sairastunut. Nyt on sitten kysymys siitä, mitä te haluatte. Haluatteko te estää tämän taudin leviämisen vai ettekö halua? Koronapassi jatkaa sitä käytäntöä, että tämä tauti leviää. Se on nyt ihan teidän esityksistänne kiinni.

Ja älkää kytkekö kaikkia esityksiä samaan esitykseen. Se on teidän pelitaktiikkaanne, kuten edustaja Tynkkynen sanoi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kyllönen.

16.33 **Merja Kyllönen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Heikomman oikeus vai vahvemman oikeus: kumpaa me katsomme tarkemmalla silmällä, ja kumpaan me turvaudumme silloin, kun lainsäädäntöä ja sen tehokkuutta, toimivuutta arvioidaan? Pikatestitkään eivät ole mitään autuaaksi tekeviä, ellei sitä testijärjestelmää pystytä rakentamaan niin, että niistä aidosti pystytään saamaan ihmisille myös todennetut tiedot, ei niin, että jokainen voi omantuntonsa mukaan tehdä niitä testejä, osasipa niitä käyttää eli ei. [Perussuomalaisen ryhmästä: Ettekö luota ihmisiin?] — Ei ole kysymys luottamuksesta, vaan on kysymys siitä, toimiiko joku yksittäinen asia, juostaanko jonkun yksittäisen testin tai yksittäisen kokonaisuuden perässä vai katsotaanko sitä laajaa kuvaa ja lähdetäänkö siitä, että meidän tarkoituksena on turvata tehohoidon kapasiteetti tässä maassa niihin asioihin, mihin se on aidosti tarkoitettu: [Puhemies koputtaa] haastaviin leikkauksiin ja ihmisten jälkihoitoon, että he selviytyvät.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

16.35 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä todellakin näyttää siltä, että nyt on rajoitusten aika. Minun mielestäni meidän on näitä terveydenhuollon johtavia viranomaisia siinä mielessä toteltava ja ymmärrettävä, että kun sieltä sanotaan, että nyt koronapassi on syytä hyllyttää, niin varmasti näin on silloin viisainta tehdä. Kristillisdemokraatit ovat siksi halunneet tuoda tähän antigeenitestin rinnalle, koska me katsomme, että sitä käyttämällä meillä olisi mahdollisuus varmistaa, että johonkin tilaan tuleva henkilö ei ole viruksen kantaja.

Siinä mielessä, edustaja Kyllönen, ihmettelen sitä, kun totesitte, että tästä ei olisi apua nyt tässä tilanteessa, koska toinen vaihtoehtohan on sitten totaalisulku, että minnekään ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

kukaan pääse, ja meidän mielestämme nämä antigeenitestit kuitenkin mahdollistavat sen, että ollaan terveysturvallisesti silloin, kun on pakko ja välttämätöntä, että samassa tilassa on useampia ihmisiä, joitten tautitilanteesta emme tiedä. Tämä antigeenitesti olisi se ratkaisu, jota me esitämme tässä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Berg.

16.36 **Kim Berg sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka rokotteen antama suoja ei ole sataprosenttinen, olemme varmaan samaa mieltä kuitenkin siitä, että se suoja on parempi kuin ei-rokotetuilla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Haluaisin kuulla ehkä perussuomalaisilta hieman vastauksia siihen, että jos lähdetään luopumaan nyt kokonaan koronapassista, niin onko teidän esityksenne se, että laitetaan tapahtumat kiinni, ravintolat kiinni, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei!] harrastustoiminta suljetaan, vai onko ratkaisu se, että ne korvataan täysimääräisesti [Välihuutoja] — kuunnelkaa — näillä pikatesteillä, antigeenitesteillä.

Tästä valiokunnassakin puhuttiin paljon, ja ymmärsin, että meillä valiokunnassa monella on samanlainen lähtökohta siinä, että pikatestit ovat hyviä. Niiden käytännön toteutus monessa tilanteessa vain on vaikeaa, ja siihen pitää löytää ratkaisuja. Esimerkiksi isoissa tapahtumissa, vaikka meillä olisi useita satoja testaajia, [Puhemies koputtaa] siihen menisi useita tunteja ennen kuin ihmiset olisi testattu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt arvoisat edustajat, näen kyllä, ketkä ovat pyytäneet puheenvuoroa sinä aikana, kun se V-painike on ollut aktivoituna, että sitä on voinut painaa, ja tulen myöntämään kaikille niille henkilöille yhden puheenvuoron. Edustaja Lindén ehti saada jo kaksi puheenvuoroa, mutta muut saavat vähintään sen yhden, ja sitten mennään takaisin puhujalistaan. — Ja nyt edustaja Mäkelä.

16.37 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi tosiaan suotavaa, ettei hallituksen edustajien taholta tahallaan vääristeltäisi perussuomalaisten esittämiä puheita ja leikittäisi yksinkertaisempaa kuin te olettekaan. Kyllä te olette kuulleet ja ymmärtäneet, mitä täältä sanotaan, mutta te vain esitätte jotain aivan muuta.

Nyt kun hallituksella tuntuu olevan ongelmia tässä lainsäädäntöprosessissa, niin voin neuvoa, kuinka eriytätte tämän rajalainsäädännön ja koronapassin toisistaan. Se menee näin: Huomenna te äänestätte tämän esityksenne nurin perussuomalaisten hylkäsesityksen mukaan. Sen jälkeen hallituksella on 10 päivää, hallituksella ja eduskunnalla on 10 päivää aikaa tämän vuoden puolella käsitellä uusi esityksenne, jonka tuotte eduskuntaan, josta on ruksittu ylitse nämä koronapassipykälät. Voitte ottaa mallia perussuomalaisten tämän koronapassin alkuperäisessä käsittelyssä tekemästä pykälävastalauseesta, jossa ne koronapassipykälät oli rastittu ylitse, mutta nämä rajapykälät olivat mukana. Tuliko tämä nyt teille selväksi? [Aki Lindénin välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso.

16.38 **Kaisa Juuso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Kun kuuntelee edustaja Lindéniä, niin tulee välttämättä mieleen sananlasku, että se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa: niin suuttuneena Lindén täällä puolustaa hallituksen esitystä, vaikka var-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

masti ymmärtää, että perussuomalaiset ovat oikeassa tässä asiassa. [Jukka Gustafsson: En minä ole nähnyt koskaan Lindéniä suuttuneena!] — Anteeksi, edustaja, saanko puhua loppuun?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kyllä saatte.

Me perussuomalaiset emme missään vaiheessa ole esittäneet, että kaikista rajoituksista pitäisi luopua, kuten edustaja Lindén tässä väitti. Me olemme pitäneet koko ajan kiinni siitä, että edelleenkin käytetään maskeja, pidetään huolta käsihygieniasta ja mahdollisuuksien mukaan etäisyyksiä ja sitten otetaan käyttöön nämä pikatestit.

Näitä pikatestejä on maailmalla käytetty monissa maissa. Jos haluatte katsoa, hallituspuolueet, miten muissa maissa käytetään, niin var så goda — Folkhälsomyndigheten i Sverige, ni kan gå dit och titta — tai sitten voitte katsoa Ison-Britannian esityksen, miten heillä testataan. Kaikissa näissä maissa kotitestausta on ollut mahdollinen koko ajan muiden testi- vaihtoehtojen rinnalla. Pyörää ei tosiaankaan tarvitse keksiä uudestaan [Puhemies koputtaa] Suomessa, koska se on muualla jo keksitty.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt sanottiin niin monta kertaa edustaja Lindénin nimi äskeisen puheenvuoron aikana, että annetaan kolmas puheenvuoro edustaja Lindénille.

16.40 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Onkohan perussuomalaisilta jäänyt huomaamatta nyt käsittelyssä olevan lain 58 i §:n 5 momentti, joka kuuluu seuraavasti: ”Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää ajanjaksosta, jonka aikana 3 momentissa säädetystä poiketen 58 ja 58 d §:ssä tarkoitetuissa viranomaispäätöksissä määrätyt sekä 58 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla annetuissa asetuksissa säädettyt velvoitteet ja rajoitukset koskevat kyseisiä yleisötilaisuuksia, tiloja ja toimintaa riippumatta siitä, edellyttääkö toiminnanharjoittaja 1 momentissa tarkoitettua todistuksen esittämistä”? Tämä oli monimutkaista lakitekstiä. Se tarkoittaa suomeksi sitä, että vaikka huomenna valtioneuvosto voisi asetuksella säätää, että väliaikaisesti koronapassilla ei voi päästä tilaisuuksiin, joihin on aluehallintoviranomainen tai kunta asettanut rajoitukset. Tämä on tässä laissa, jota te nyt ette halua jatkaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt myönnän vielä puheenvuorot edustajille Niikko, Tanus ja Mäenpää. — Edustaja Niikko.

16.41 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Edustaja Lindén, tämän asian voi nähdä myös niin, että eikö ole hiukan vastuutonta koronapassin turvin päästä tilaisuuksiin, ahtautua yhteen suurin joukoin, tietäen, että tämä nykyinen variantti läpäisee tämän rokotteen. Eikö se ole vastuutonta? [Aki Lindén: Olen samaa mieltä!] Ja toisekseen, eikö se ole vastuutonta, että koronapassia taikasanana käyttäen voidaan mennä katsomaan niitä hauraita henkilöitä esimerkiksi vaikka kuolinvuoteelle tai sairaalaan tehohoitoon tai minne tahansa, ja uskotaan, että tämä suojaa ihmisen siltä, ettei se tartu, tartuta, kun me tiedämme, että se tartuttaa?

Tässä koronapassivaatimuksessa on menty liian pitkälle. Tämä on ruvennut eristämään kansalaisia toisistaan, perheenjäsenet riitelevät keskenään, seurakunnissa riidellään siitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

kun osa seurakuntalaisista pääsee tilaisuuteen, osa ei pääse. Osa ei pääse viemään edes lapsia pyhäkouluun — niin kuin tässä pyhien aikana monelle vanhemmalle on käynyt — sen tähden, koska heidän oletetaan olevan spitaalisia, näiden, joilla ei ole tätä passia. Tämä on kohtuutonta. Tämä ei ole oikeasuhtaista. Tämä ei ole oikeudenmukaista niitä ihmisiä kohtaan, jotka ovat terveitä ja jotka pystyvät osoittamaan terveytensä ja kulkemaan tässä yhteiskunnassa [Puhemies koputtaa] yhdenvertaisesti kaikkien kanssa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Tanus.

16.42 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun alun perin käsitelimme tätä lakiesitystä ensimmäistä kertaa valiokunnassa, siis sekä rajaturvallisuutta että koronapassia, silloin esitin nimenomaan, että nämä olisi pitänyt erottaa toisistaan. Kii-reellinen rajaturvallisuus olisi tullut viedä eteenpäin, ja koronapassi, johon silloin jo jäi paljon epäkohtia, olisi pitänyt käsitellä asianmukaisemmin. Ja mitä sitten tapahtui? Minkä takia meillä nyt on niin paljon tartuntoja, vaikka omikron ei esimerkiksi Pirkanmaalla ole vielä levinnyt? Kun on koronapassiin luotettu, niin on unohdettu perusterveysturvalliset käyttäytymissäännöt. Maskin käyttö on ollut erittäin huonoa. On todella pakkautettu pieniin tiloihin, ja testaaminen on ollut sitä, mitä on ollut. Eli jo keväästä 20 olemme puhuneet sen puolesta, että maskia pitää käyttää, järkevästi toimia ja myös niitä pikatestejä tehdä etukenossa silloin, kun jäljitetään, jotta saataisiin tartuntaketjuja kiinni ennen kuin ne pääsevät leviämään. Ja sen vuoksi ajatteleme, että pitäisi palata perusasioihin, peruskäyttäytymiseen, maskien käyttöön, pikatesteihin eikä luottaa yltiöpäisesti siihen koronapassiin, joka ei ole tuonut sitä, ja varsinkin omikronin tilanteessa tällä hetkellä se on valitettavan heikko keino.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Mäenpää, ja sen jälkeen puhujalistaan.

16.43 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindén sanoi tuolta pöntöstä äsken, että perussuomalaiset haluavat pitää rajat auki — tai rajaturvallisuudesta ja tästä koronapassista, että me haluamme hylätä ne kaikki.

Arvoisa puhemies! Käsitelimme tätä ensimmäistä koronapassiasiaa täällä 15.10. Käytän oman puheenvuoroni, minkä olen silloinkin käyttänyt.

”Arvoisa” — no, nyt täällä on rouva puhemies, mutta [Puhemies: Silloin, nyt ei!] sitaateissa voin sanoa näin — ”Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys on huono siltä osin, että siihen on kaksi tärkeää asiaa sekoitettu: siellä on maahantulon jälkeinen testaaminen ja koronapassi. Nämä olisi pitänyt jakaa kahteen eri lakiesitykseen.” Te olette tiennynt tämän koko ajan. Te hallituksessa olette halunneet tehdä politiikkaa tällaisella härskillä tavalla — hävetkää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt puhujalistaan. — Edustaja Gustafsson.

16.44 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Oli pieni tuska, kun ei voinut äskeiseen keskusteluun osallistua. Siinä vaiheessa vähän ajattelin, että debatti olisi ollut lyhyempi, mutta ihan hyvä näin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Minulle tuli joulun alla hyvä mieli, kun kuuntelin kristillisdemokraattisten johtavien kansanedustajien puheenvuoroja. Olen kaivannut kristillisdemokraateilta tämäntyyppistä vastuullisuutta ja kokonaisnäkemyistä aiemminkin, ja nyt se sieltä tuli. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tämä oli tällainen symbolinen joulun aasinsilta myöskin tähän perusasiaan, jonka te toitte esille ja jota me sosiaalidemokraatit olemme korostaneet, ja uskon, että se on myöskin hallituksen näkemys. Nyt olemme semmoisessa tilanteessa Suomessa, että kaikki pitää tehdä, jotta tällainen niin sanottu vastakkainasettelu ei enää syvene [Mika Niikon välihuuto] puhumattakaan, että se lisääntyisi.

Tämä asia ylipäättänsä ei ole niin mustavalkoinen kuin te, arvon perussuomalaiset, haluatte kuitenkin omilla kannanotoillanne välittää. Esimerkiksi tämä koronapassi: Minä kävin viikko sitten elokuvissa, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies: Shh!] viime viikon perjantaina Tampere-talossa Filharmonian konsertissa. Siellä oli toistatuhatta ihmistä, kaikilla maski, kaikki tulivat koronapassilla sisään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Montako tartuntaa?] — Tämä on nyt just tätä perussuomalaista, että montako tartuntaa. Vastaatte itse siihen. — Tämä tarkoittaa siis sitä, että tuhannet ja tuhannet taiteilijat ja kulttuurityöntekijät ovat saaneet työtä ja toimeentuloa. Sadattuhannet suomalaiset ovat voineet osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin koronapassin avulla. Minä väittäisin, kuulkaa, hyvät ystävät, sillä tavalla, että suurin osa Suomen kansasta suhtautuu koronapassiin asiallisesti ja ymmärtävästi ja on nähnyt sen, että se on tie avata tätä yhteiskuntaa kohti normaalia. [Mika Niikon välihuuto] Ja aivan niin kuin, oliko se, edustaja Räsänen sanoi, nyt on olemassa suhteellisen pieni vähemmistö, joka sitten eri syistä kritisoi myöskin tätä koronapassia tekemällä tavallaan siitä semmoisen totempaalun, jonka ympärillä nyt sitten pyöritään sitä omaa tanssia. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa]

Minä luulen, että minä olen poikennut monista kansanedustajista siinä, että minä olen yllättävän monelle kriittiselle kirjoittajalle vastannut, useimmilta saanut kiitoksen, että kiitos, edustaja Gustafsson, että näin nopeasti vastasitte. Osalta olen saanut vastakaikua, suurimmalta osalta toki en, koska ne argumentit ja näkemykset ovat niin syvällä joidenkin ihmisten omassa elämäntarinassa ja kokemuksissa ja niin edelleen. Tiedätte tämän tilanteen hyvin, kun pääosin ne samat kirjeet ovat tulleet meille kaikille.

No, puhemies, se, miten tästä eteenpäin, on vakava paikka yhteiskunnassa, ja minusta on nyt erittäin tärkeää, että nimenomaan tätä vastakkainasettelua ei nyt lisätä, ja tältä osin erityinen vastuu on meillä kansanedustajilla. Sen takia nyt erityisesti toistamiseen arvostan myöskin kristillisdemokraatteja, jotka ovat oppositiossa mutta eivät ole lähteneet tämmöisen halvan populismin tielle niin kuin eräs toinen puolue.

Minä näen tämän koronapassin kuitenkin myönteisenä voimavarana tämän yhteiskunnan avautumisessa. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Perustuslakivaliokunnan jäsenenä haluan myöskin todeta sen, että myöskin osallisuus, osallistuminen kulttuuriin ja sivistykseen, on kansalaisen perusoikeus, ja sen takia se tie, jonka hallitus on tämän koronapassin kohdalta valinnut, että nyt tätä jopa jatketaan kesäkuuhun asti, on ehdottomasti ihan oikea tie. Jos nyt tämä hetkellinen tilanne johtaa — tai hetkellinen ja hetkellinen — toisenlaisiin johtopäätöksiin, niin sitten se vain pitää hyväksyä, mutta lähtökohtaisesti tuen voimakkaasti koronapassin olemassaoloa ja sen käyttöä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

16.50 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! On hyvin ikävää, että täällä eduskunnassa puhevihreät puolueet yhdessä VKK:n kanssa levittävät vääriä tietoja perussuomalaisista ja meidän kannoistamme. On varmasti kivaa keskenään puolelta ja toiselta tökkiä meitä, mutta meillä on ollut hyvin selkeä linja läpi linjan. Niistä asioista, mistä täällä on vääriä tietoa levitetty, lyhyesti kertaan niin kansanedustajana kuin myöskin puolueeni varapuheenjohtajana, mitä me perussuomalaiset oikeasti olemme mieltä.

Me aikaisemmin jo, kun käsitelimme koronapassia, mikä tänäänkin on käsittelyssä, vaadimme sen hylkäämistä, ja silloin me annoimme myös sen kritiikin, että rajakontrollia ja koronapassia, niitten käsittelyä, ei saisi yhdistää, ja nyt te olette tehneet uudelleen tämän saman asian. Ne pitäisi eriyttää.

Me kannatamme terveysturvallisuutta. Me kannatamme näitä pikatestejä, mitä voitaisiin ottaa käyttöön, mihin ei olla valitettavasti kiinnitetty tarpeeksi huomiota hallituksen osalta. Koronapassi ei valitettavasti kerro sitä, onko ihminen saanut sen tartunnan, onko se itämässä, voiko hän levittää. Se, että ollaan rokotettuja, tietenkin sitä vakavinta tautimuotoa ehkäisee, mikä on ihan mahtava asia, mutta me emme voi tietää, kun tilassa on paljon koronapassillisia ihmisiä, onko heillä sitä tautia. Sen sijaan silloin, kun on testattu, me voimme olla varmoja.

Mielestäni on aivan käsittämätöntä, että te, hallitus, ette sovelle niitä samoja periaatteita, joita me täällä itse eduskunnassa noudatamme. Meille jokaiselle kansanedustajalle on meidän työhuoneisiimme jaettu näitä pikatestejä, ja täällä me itse toimimme niin kuin me näemme, että on terveysturvallista. Me itse teemme aamuisin niitä pikatestejä, jotta me emme tartuttaisi toisiamme. Mutta miten on niin, että sen politiikan tasolla, minkälaista linjaa me muun kansan osalta ajamme, yhtäkkiä ne pikatestit ovat aivan... Täällä me puhumme pelkästään koronapasseista. Tämän ja todellisuuden välillä on hirveän iso ristiriita, ja minä pyydän, että te kuuntelisitte. Täällä oppositiossa meidän tehtävänä on esittää kritiikkiä ja haastaa teitä, että voisitte tehdä parempia päätöksiä. Olemme yrittäneet paukuttaa tätä pikatestiasiaa, ja toivottavasti te voisitte sitä edistää.

Myöskin lakialoite tuli tehtyä, että saataisiin nämä verovähennykset, jos ostat näitä pikatestejä. Tällä hetkellä, kun kansalaisten itse niitä pitää ostaa, se tulee todella kalliiksi kukkarolle, kun ne ovat 5–6 euroa per testi, mikä pitäisi tehdä ja useamman kerran kuukaudessa.

Ottakaa näistä koppia.

Edustaja Gustafsson, te kovasti puhuitte siitä, että ei saisi vastakkainasetella, mutta teidän puheenvuoronne kun kuuntelin, se oli alusta loppuun täyttä vastakkainasettelua. Sen lisäksi te kovasti yritti kehua KD:tä, mutta minä havaitsin kyllä teidän alkupuheenvuorotanne, että te lähditte kyllä sillä poljennolla, että vihdoinkin kuultiin KD:ltä vastuullista puhetta, vaikka se oli koko ajan puhunut ihan samanlaisia asioita. Se oli suorastaan kettuilla [Puhemies koputtaa] KD:n suuntaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Räsänen.

16.54 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty paljon keskustelua koronapassista, ja nyt todellakin asiantuntijat ovat nostaneet esiin, että tämän vaikeutuneen koronatilanteen vuoksi ja tehohoidon kapasiteetin vaikeutuneen tilanteen vuoksi koronapassi olisi tarpeellista laittaa hyllylle, jolloin erilaisia kokoontumisia ei koronapassin avul-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

lakaan saisi järjestää. Sen sijaan todellakin tässä tilanteessa antigeenipikatestien käyttö on varmempi keino varmistua siitä, että henkilö ei levitä koronavirusta.

Pidän kyllä ongelmallisena sitä, että tähän koronapassin vastustamiseen yhdistyy samanaikaisesti rokotteiden vastustaminen, niin kuin rokotekielteisyys. [Jukka Gustafsson: Juuri näin! — Toimi Kankaanniemi: Ei!] En nyt viittaa keneenkään yksittäiseen edustajaan täällä vaan viittaan siihen valtavaan määrään sähköposteja, joka itselleni on tullut. Kyllä siellä yhdistyy nimenomaan tähän koronapassin vastustukseen myös tämä rokotteiden vastustus ja syvä epäluulo näitä rokotteita kohtaan, ja sen takia ajattelen, että nyt sekä THL:n, STM:n, median että eduskunnan taholta tarvittaisiin avoimesti vastauksia niihin kysymyksiin, joita nämä epäluuloiset kansalaiset esittävät, niihinkin kysymyksiin, jotka saattavat vaikuttaa aivan niin kuin salaliitto- tai foliohattukysymyksiltä. Kyllä kaikkiin on vastattava, koska niillä on sitten vaikutuksensa kansalaisten käyttäytymiseen.

Tänään tehohoidon lääkärit ovat ilmaisseet huolensa siitä, että tehohoidossa on nyt jo 63 koronapotilasta ja tehohoidon kantokyky ei pian enää kestä. Tässä on joulun tulossa, ihmiset sairastuvat myös muihin sairauksiin, esimerkiksi vakaviin sydänsairauksiin tai aivoverenkierron sairauksiin, ja saattavat tarvita tehohoitoa, ja on kyllä aika järkyttävä tilanne, jos siinä tilanteessa, kun sitä tehohoitoa vaikka joku läheinen tarvitsee, siellä ovat paikat täynnä. Sen takia todellakin tämä tilanne on otettava vakavasti, ja on tarpeen ottaa käyttöön kaikki keinot, joilla pystytään tätä koronaepidemiaa nyt hillitsemään.

Sen takia vielä totean, että vaikka tässä perussuomalaisten vastalauseessa on monia hyviä kohtia, kuten tämä pikatestikohta, niin olen kyllä sitä mieltä, että myös ulkomailta tulevia tartuntoja tulee ehkäistä tämän toisen testaamisen avulla, ja sen takia en voi kannattaa sitä hylkyesitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.57 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tästä koronapassista on sanottu, että se takaa taudin vapaan leviävyyden, ja niin se vaikuttaisi olevan. Sellainen käytännön tapaus tästä vähän aikaa sitten, mediasta tuttu: Eräs ministeri oli käynyt tuplarokotettuna koronapassilla isossa, isossa yleisötapahtumassa areenalla, heilunut siellä ilman maskia koronapositivisena. Tällainen on mahdollista koronapassin voimalla. Sitten tämän kyseisen ministerin tavannut pääministeri altistui hänen kautta koronatartunnalle ja vietti koronapassin voimalla baari-iltaa valomerkkiin saakka, vaikka hänen olisi pitänyt tietää altistuneensa koronalle. Eli tällaista koronan levittämistä tai sen leviämisen riskeeraamista tämä koronapassi mahdollistaa jopa hallitukselle, joten tavallaan ymmärrän, että teillä on intoa jatkaa sen käyttämistä ja antaa sille jatkoaikaa. Ehkä tämä kävisi jonkinlaisena kevennyksenä tässä, jollei se olisi totta, mutta kun se valitettavasti on totta joka sana.

Toinen käytännön esimerkki koronapassin järjettömyydestä. Kävin itse pyörähtämässä eräässä ravitsemusliikkeessä vähän aikaa sitten, olin käytännössä ainoa asiakas seurueineeni kyseisessä ravitsemusliikkeessä. Koronapassia piti käyttää päästäkseen sinne sisälle, vaikei siellä ollut käytännössä ketään muita. Samaan aikaan, aiemmin samana päivänä, viereisessä lähikaupassa oli käynyt satoja, ellei tuhansia ihmisiä, joillakin maski, toisilla ei. Keneltäkään ei siihen lähikauppaan menemiseen ole koskaan vaadittu koronapassia — eikä pidäkään vaatia — mutta miksi sinne ravintolaan menevältä ainoalta asiakkaalta nyt se koronapassi sitten pitää vaatia, kun siinä lähikaupassa on koko ajan, koko epidemian ja kaikkien rajoitusten — etäkoulujen, Uudenmaan sulkujen — ajan voinut käydä, maskisuo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

situksella kenties, kenties ei? Alkuunhan meillä ei maskeja ollut. Silloin THL pistettiin joltamaan harhaan, että maskeista ei ole mitään hyötyä, kun niitä maskeja ei ollut saatavilla hallituksen toimesta. Kun alkuun siellä kaupoissa ei ollut edes maskia niillä ihmisillä, niin miten siellä kaupoissa on nyt voitu käydä tämän koko koronaepidemian ajan ilman mitään koronapasseja ja maskeja, mutta nämä ravintolat, kulttuuritapahtumat ynnä muut ovat niin pahoja koronalinkoja, että nyt sitä passia täytyy sinne jatkaa?

Ei näissä asioissa ole kerta kaikkiaan mitään järkeä. Maailmalla näistä käytännöistä ollaan siirtymässä pois tähän pikatestaamiseen. Ja nyt viimeistään tämä omikronin tulo, kun se tekee läpi-infektion kahdesta ja kolmestakin rokotteesta, tekee tästä koronapassista viimeisen kerran täysin toimimattoman. Te tulette vielä pakittamaan tämän kevään aikana, väitän näin. Tartunnat tulevat leviämään niin paljon näistä passeista huolimatta, että se passi otetaan käytöstä, rajoitukset otetaan käyttöön, hallitus tulee tämän asian kanssa häntä koipien välissä takaisin. [Aki Lindén: Se voi tapahtua jo huomenna, että siitä luovutaan!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

16.59 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Täällä edustaja Lindén huusi välihuudon, jota ajattelin tässä suoranaisesti kannattaa. Elikkä nythän olisi äärimmäisen tärkeää — ja tällä tavallahan me tästä, voisiko sanoa, pattitilanteesta pääsisimme — että näitä rajaturvallisuustoimenpiteitä jatketaan. Ne ovat välttämättömiä tässä tilanteessa, ja tämä hallituksen esitys on niiltä osin hyvä. Sen sijaan siellä perussuomalaisten vastalauseessa oli tällä kohdalla heikennys siihen rajaturvallisuuteen, ja sitä on sen tähden vaikea kannattaa.

Mutta se, mikä olisi nyt tärkeää, on se, että hallitukselta tulisi selkeä viesti, että koronapassi laitetaan hyllylle. Se estäisi sen, että meidän tarvitsisi lähteä vielä suurempia muutoksia tekemään. Ja olisi tärkeää saada nämä antigeenitestit. Uskon, että täällä kun vuorollaan pääsee valtiovarainministeri esittelemään tämän nollaverokannan, jota jo tuolla valtiovarainvaliokunnassa olemme etukäteen käsitelleet, ja saamme nopeasti senkin läpi tästä talosta, niin me pystymme varmistamaan sen, että joulun aikana, kun ihmiset menevät — toivon mukaan eivät niin kovin sankoin joukoin, mutta liikkuvat kuitenkin — tapaamaan sukulaisia ja tuttavuuksia, meillä olisi sellainen tilanne, että ihmiset menisivät ainoastaan silloin, kun heillä on tiedossa, että he eivät kanna virusta. Ja tämän asiantilan saattaminen voimaan Suomessa olisi nyt äärimmäisen tärkeää, plus ne kaikki muut koronaturvallisuustoimenpiteet. Täällä on erittäin hyvin tuotu esille myös perussuomalaisten, erityisesti terveysalan ihmisten, suulla, että tämä antigeenitesti on yksi tapa. Tarvitaan ehdottomasti muitakin: tarvitaan maski, tarvitaan välimatka, tarvitaan hygienia, kaikki se, mitä on tässä matkan varrella opeteltu tekemään. Ja meidän pitää jatkaa sillä tiellä, että me ymmärrämme, että tämä kontaktien määrä ja se, mitä siellä kontakteissa välittyy, on lähtökohtaisesti se, millä me pystymme nyt torjumaan tätä epidemian kiihtymistä.

Ja todellakin, niin kuin täällä on tuotu monissakin puheenvuoroissa esille se, meidän pitää nyt rakentavasti pystyä Suomessa tässä tilanteessa kansalaisille viestimään, että ei ole kenenkään etu, että meillä Suomessa kaiken maailman salaliittoteoriat alkavat vellomaan. On todella tärkeää, että me ymmärretään, että tätä ei lähdetä poliittisesti jollakin tavalla hyödyntämään, koska kyse on kansakunnan terveydestä. Minusta se on niin tärkeä asia, että ei sellaiseen halpahintaiseen salaliittoteorioitten levittämiseen pidä kenenkään sortua. Kun todellakin tuolla nyt vellovat huhut ulkonaliikkumiskielloista ja Uudenmaan eristyk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

sistä ja pakkorokotuksista ja ties mistä, niin meidän pitää tässä talossa jokaisen kertoa ulospäin, että tällaisia ei olla tekemässä.

Kristillisdemokraatit ovat aina tuoneet esille sen, että rokotuksissa me olemme aina olleet sillä kannalla, että se on jokaisen ihmisen oma asia. Emme ole pakkorokotuksia olleet kannattamassa, mutta olemme vahvasti näitten terveysturvallisuustoimenpiteitten takana.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tanus.

17.03 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Täällä on käytetty monia hyviä puheenvuoroja ja toistettu myös sitä, että on tiedossa, että rokotteet, joita todellakin lämpimästi suosittelemme — ja samanaikaisesti sanomme, että pakkorokotuksia emme kannata, mutta olemme vedonneet, että lämpimästi suosittelemme rokotuksia kaikille, jotka voivat vaan ottaa rokotuksia — tietävästi ja tutkimusten mukaan suojaavat vakavalta tautimuodolta, olipa sitten virusvariantti mikä tahansa.

Mutta aivan niin kuin Hanna Nohynek jo heti alkuunsa sanoi, samanaikaisesti ei ole tiedossa, kuinka voimme saada tartunnan ja voimmeko sitä eteenpäin välittää. Ja nyt viimeistään omikronin tulon myötä — ja jo deltaviruksen aikana — on selvästi ollut tiedossa se, että voimme saada tartunnan ja voimme sitä myös välittää. Ja on ollut erittäin ikävää, että kun koronapassi tuli voimaan, niin siinä vaiheessahan valitettavasti tuli ihan valtiojohdon taholta viestiä, että nyt voidaan elää vapaasti ja nyt voidaan mennä. Ja valitettavasti — ainakin meillä Pirkanmaalla sairaanhoitopiirin johtavat lääkäritkin ovat tänä aamuna viimeksi sen todenneet — nämä terveysturvalliset hyvät tavat, terveysturvallinen käyttäytyminen, unohtuivat silloin. Ei ole maskia käytetty, on sullouduttu pieniin, tiiviisiin yökerhoihin tai muihin konsertteihin, ja sieltähän sitä tautia on levinnyt — myös rokotettujen leviämisenä. Ja sen suhteen välillä mietin, varsinkin nyt omikronin kanssa, onko tämä koronapassi ollut missä määrin hyvä — ainakin vastakkainasettelua se on hirveästi tuonut tullessansa — ja onko siitä lopulta ollut mitään tehoja verrattuna siihen, että me olisimme pitäneet auki konsertteja, musiikkia, muita tapahtumia. Niitä todella tänä päivänä tarvitaan. Tämän korona-ajan jälkeen me tarvitsemme kulttuuria ja tapahtumia.

Mutta meillähän on tartuntatautilaissa myös pykälä, joissa on alleviivattu niitä terveysturvallisia toimia — maskin käyttöä, välimatkoja, henkilömääriä ja niin edelleen. Eli jotenkin kyllä ajattelen, että silloin, kun ei turvauduta pelkkään rokotteeseen tai koronapassiin ja kun viestimme selkeästi, olisi ehkä suuremmatkin mahdollisuudet, että suurempi osa kansasta käyttäytyisi terveysturvallisesti ja vastuullisesti, ja sillä tavalla voisimme paremmin olla välittämättä virusta ja huolehtia paremmin, ettemme itse saa tartuntaa, ja kuitenkin pitää toimintoja auki. Tosin tällä hetkellä tilanne on sellainen — ja naapurimaasta kuuluu 10 000:ta tartuntaa vuorokaudessa ja niin edelleen — että nyt on syytä kyllä huolella arvioida, mikä on tilanne ja mitkä ovat toimet, jotta saisimme katkaistua tämän leviämisprosessin. Ja siihen eivät todellakaan koronapassit ole auttaneet, vaan tarvitaan ihan muita toimia.

Mutta näin joulun alla varsinkin toivoisin, että vaikka olisimme eri mieltä ja meillä olisi eri painotuksia, niin se vastakkainasettelu voisi jotenkin loppua ja voisimme paremmin kunnioittaa toinen toistamme ja toistemme mielipiteitä ja löytää parempia ratkaisuja kuin mitä tähän asti on esitetty.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Juuri näin. — Ja edustaja Rantanen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

17.06 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Keräsin tässä muutamia asioita, joita tästä keskustelusta on tullut mieleen.

Edustaja Holopainen täällä peräänkuulutti tutkittua tietoa, että emmekö me perussuomalaiset tutkittua tietoa arvosta. Mutta nyt kun tullaan koronapassiin, niin siitä ei ole mitään tutkittua tietoa. Siitä ei ole Suomessa tutkittua tietoa, ja esimerkiksi Euroopan tartuntatautivirasto ei tämän vuoksi sitä suosittele myöskään laajennettavaksi, koska sen tehokkuudesta ei ole mitään näyttöä. Näinpä ollen toteaisin, että tämä esitys ei kyllä perustu tutkituun tietoon, vaan itse ajattelen niin, että maassamme on varmasti tullut hätä sekä yritysten että myös ihan yhtä lailla ravintola- ja matkailualan, tapahtuma-alan ja niin edelleen vuoksi ja on pyritty löytämään keino pitää nämä elinkeinot auki, mikä sinänsä on täysin ymmärrettävä tavoite ja varmasti tavoite, jonka kaikki jaamme. Mutta itse pitäisin jollakin tavalla älyllisestikin rehellisempänä sitä, että sitten emme laita sen elinkeinon ehdoksi sitä, että vain tietyt ihmiset pääsevät sinne. Ajattelisin niin, että olisi todennäköisimmin ihmisillekin helpompaa mieltää se riski, joka liittyy kontakteihin — mehän puhumme ihmiskontakteista silloin, kun me puhumme viruksen leviämisestä — ja silloin kun ihminen tiedostaa sen, niin hän todennäköisimmin pitää helpommin maskia, muistaa etäisyydet ja muistaa sen käsihygienian. On ollut tavallaan ikävääkin seurata sitä, että tämän koronapandemian aikana on tehty aika paljon tutkimusta sisäilmahygieniasta mutta myöskin nämä tutkimukset on ohitettu hyvin nopeasti, niin että meillä itse asiassa on lähdetty vaan koronapassista, mutta ei ole lähdetty siitä, että ilmahygieniaa voitaisiin parantaa esimerkiksi ravintoloissa. Jotkut ravintoloitsijat ovat tehneet tämän eteen kovasti töitä, mutta yksinpä ovat huudelleet tuuleen.

No, sitten jos ajatellaan tätä vastakkainasettelua, jota täälläkin on tullut, niin ihmiset ovat huolissaan — he ovat harmissaan, he ovat huolissaan — ja kaikki ihmiset eivät pidä tätä koronapassia hyvänä järjestelmänä, ja minusta tässäkin salissa on syytä nämä äänet kuulla. Tältäkin osin tämä perussuomalaisten tämän lain yhteydessä esittämä pykälämuutos siitä, että olisi pikatestaukset näihin palveluihin ja elinkeinojen käyttöön — sen lisäksi, että se kertoisi senhetkisestä tilanteesta, kantaako henkilö virusta vai ei — olisi yhdenvertaisempi. Se ei silloin erottelisi ketään. Kuten täällä on jo moneen kertaan tänään todettu, niin valitettavasti, siis valitettavasti, eritoten tämä uusi variantti menee näistä rokotteista läpi. Ja se ei varmastikaan ollut kenenkään ajatuksissa silloin, kun nämä rokotteet tulivat, vaan uskoisin, että aika moni meistä uskoi laumasuojaan ja siihen, että me pääsemme pandemiasta ohi. Emme me pääse, emme me pääse kolmannellakaan rokotuksella. Tämä ei lopu siihen, kuten asiantuntijat ovat sanoneet.

Ja mitä sitten tulee tähän, minkä kristillisdemokraatit nostivat puheenvuoroissaan, että perussuomalaiset esittivät omassa vastalauseessaan tämän toisen testin poistoa, niin perustamme sen asiantuntijoiden näkemyksiin. THL muun muassa omassa lausunnossaan toteaa tästä toisesta testistä maahantulon jälkeen, että ensinnäkään ei seurata, otetaanko se, ja toisekseen siinä toisessa testissä ei ole useinkaan enää löytynyt niitä positiivisia. Että tämä on tavallaan turhaa terveydenhuollon käyttöä, ja perustimme tämän näkemyksemme asiantuntijoiden lausuntoihin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa.

Nyt täällä sitten nostettiin esiin se, että nyt kun perussuomalaiset vastustavat passia, niin miten käy yrittäjille. No, me tarjoamme tähän vaihtoehdon, sen pikatestin. Niitä on käytössä muissakin maissa, niin että jos ei meillä ole siitä tietoa, niin me voimme mennä yhtä hyvin katsomaan sitä sieltä — niin kuin täällä jo edustaja Juuso totesi, että ei sitä pyörää tarvitse uudelleen täällä keksiä. Ja se on kyllä todettava, että olen itsekin huomannut, että tä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

hän koko koronakeskusteluun on ikävä nykyään edes osallistua, kun täällä on alarmistit ja sitten täällä on denialistit, ja totuus menee varmasti jossain siellä välissä.

Mutta en pidä kyllä hyvänä myöskään sitä, että valtiojohdossa käytetään sanaa ”hätäjärju” ja käytetään sanaa ”hyökyaalto”. Kaikkihan näkevät uutisista, että tämä aivan sama asia on nyt ympäri Eurooppaa: nämä tautitapaukset lisääntyvät. Olennainen kysymys on se, onko tämä omikron nyt sellainen variantti, että se on vaarallinen, vai sellainen, että se ei ole vaarallinen — lisääkö se sairaalahoitoa, lisääkö se vakavia tautitapauksia. Ja tähän on se pointti. Jos minä olen oikein ymmärtänyt erilaisista keskusteluista, joissa keskustelivat jotkut muut kuin poliitikot, niin olen ymmärtänyt, että sehän olisi paras mahdollinen tilanne meille, jos meille tulisi sellainen virusvariantti, joka aiheuttaa lievän taudin. Sillä me pääsisimme siihen laumasuojaan ja pois tästä, jos minä olen nyt oikein ymmärtänyt. Ja tältä osin mielestäni meillä lähdettiin aika nopeasti myöskin laukalle — jos minä olen ymmärtänyt oikein, niin Etelä-Afrikassa alkaa nyt jo tämä epidemia hiipua ja siellä ei ole ollut niin paljon vakavia tauteja, niin että toivotaan, pannaan kaikki kädet ristiin, tai mitä mietitäänkään, että tällä päästäisiin tästä pois.

Mutta olen siitä kahtiajaosta huolissani, ja kyllä toivoisin sitä, että tässä pohdittaisiin nyt kyllä välillä myös sitä kokonaisarviota, jota tämä sosiaalietiikan professori Jaana Hallamaa viikonloppuna erinomaisesti nosti esiin: mikä on enää se kestävyys, kun me olemme koko ajan taistelumoodissa, maalit siirtyvät koko ajan ja meille tulee todella tämmöisiä kuin tämä koronapassi, jotka ihan oikeasti kuitenkin erottelevat faktisesti ihmisiä. Minusta tämä viesti, minkä professori Hallamaa haastattelussaan sanoi, olisi syytä kyllä ottaa vakavasti ja muistaa se, että tämä, mitä nyt on, ei missään nimessä ole normaalia — koronapassi ei ole [Puhemies koputtaa] normaali, sitä ei tule laajentaa ikään kuin normaaliksi — vaan tämä on epänormaalia kaikki, kun me olemme täällä maskit päässä ja ihmettelemme virusta. Että toivoisin, että meillä pysyy tiukasti fokus siinä, että kaikki tämä on epänormaalia. Nämä tulee purkaa välittömästi, kun se vain on suinkin mahdollista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Holopainen, Mari.

17.14 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Ylen juuri julkaisemien tietojen mukaan näemme nämä tutut tilastot: vielä marraskuussa 50–69-vuotiaiden ikäryhmässä ei rokotussuojaa omaavista henkilöistä noin 40 per 100 000 joutui tehohoitoon, ja sellaisista henkilöistä, joilla oli täysi rokotussuoja tässä ikäryhmässä, vain 1 tai 2 joutui tehohoitoon. Eli on tässä ainakin tämän deltan osalta ollut melkoinen kuorma päällä yhteiskunnassa juurikin sen takia, että meillä valitettavasti kaikki aikuiset eivät ole ottaneet sitä rokotesuojaa, joka on tarjottu. Siitä näkökulmasta pidän vastuuttomana sitä, että osa perussuomalaisen kansanedustajista tuo disinformaatiota tähänkin saliin, eivät kaikki, mutta osa tuo ja pohdiskelee täällä sitten näitä haittavaikutuksia, joista totta kai voi keskustella, mutta ne pitää suhteuttaa siihen, mikä on sitten se vaihtoehto, jos ei ole sitä rokotesuojaa.

Nyt ja totta kai koko tämän epidemian aikana on tärkeätä, että otetaan ensin käyttöön sellaiset tehokkaat vaikuttavat keinot vähentää tämän epidemian etenemistä tai sen vaikutuksia, jotka myös vähiten vaikuttavat ihmisten elämään. Olen tästä aivan samaa mieltä. Maskit ja vieläpä sellaiset maskit, jotka paremmin suojaavat, on hyvä ottaa käyttöön viimeistään nyt, ja olen samaa mieltä näistä testeistä. Kyselin elokuun lopussa, pitäisikö kouluissakin ottaa joku testauskäytäntö käyttöön — avoin kysymys. Se on ollut monessa Eu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

roopan maassa käytössä, ja myöskin hieman nuoremmilla lapsilla on ollut maskeja silloin, kun tämä epidemiatilanne on ollut pahempi.

Kaikesta tästä pitää keskustella, ja minun mielestäni pitää myös luoda kokonaissuunnitelma siitä, mitkä toiminnot ensisijaisesti tässä yhteiskunnassa halutaan pitää auki, jos tällainen pandemia esimerkiksi iskee uudestaan ja jos tämä nyt vielä jatkuu. Tätä tarvitaan tätä suunnitelmaa, jossa terävöitetään se, ovatko meillä ensin teho-osastot auki, sairaalat, sen jälkeen kenties koulut. Mitkä ovat ne toiminnot, jotka ovat ensisijaisia? Sitten me tiedetään paremmin, mihin toimintoihin me joudutaan sitten mahdollisesti rajoituksia osoittamaan, jos tällainen iskee. Ja totta kai myös täytyy huomioida se, että jos epidemia leviää jonkun ikäryhmän keskuudessa, niin sekin täytyy siinä punnita, kaikki tämä kokonaisuus.

Olen ihan samaa mieltä, että täytyy ottaa näitä tehokkaita pieniä keinoja käyttöön. Mutta nyt tällä hetkellä voi olla, että tämä omikron hetkellisesti tai pidemmän aikaa vaikeuttaa tehohoidon kapasiteettia, ja silloin me todellakin, totta kai, joudutaan ottamaan niitä kontakteja vähentäviä rajoituksia käyttöön, [Puhemies koputtaa] ja silloin se passi ei siinä tilanteessa toimi. Se on totta kai selvää.

Ja vielä, arvoisa puhemies, toivoisin, että tämän passin yhteydessä voitaisiin kuitenkin suositella maskin käyttöä. Se ei ole välttämättä fiksuja, että koronapassilla vapautuu maskista esimerkiksi massatapahtumissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kyllönen.

17.17 Merja Kyllönen vas: Arvoisa herra puhemies! Mikään toimi ei yksinään ole autuaaksi tekevä asia koronan hoidossa ja koronan torjumisessa, vaan sen, mitä nyt tehdään, pitää olla kokonaisuuksien summa. Meillä pitää kyetä vahvistamaan rokotekattavuutta. Meillä pitää jatkaa terveysturvallisia toimintatapoja. Meillä pitää olla käytössä myös koronapassi niissä tilanteissa, missä sitä on järkevää käyttää, ja siinä pandemiatilanteessa, missä sitä on järkevää käyttää.

Meidän tulee pystyä hyödyntämään pikatestejä siinä mitassa kuin se katsotaan järkeväksi, mutta tunnistaa myöskin, että eivät pikatestitkään ole yksinään autuaaksi tekevä asia. Pikatestit ovat yleensä fiksuja silloin kun asianomaiset ovat oireisia. Silloin se pikatesti on monta kertaa sellainen markkeri, joka näyttää, mihin suuntaan ollaan menossa, ollaanko positiivisia vai negatiivisia, ja kuitenkin se positiivinen testituloksetkin pitää testata tarkemalla laboratoriotestauksella ennen kuin siitä voidaan olla varmoja.

Haluan korostaa tässä, että mikään palikka yksin ei ratkaise tätä kokonaisuutta, vaan koko palapelin pitää olla yhtenäinen, jotta nämä asiat toimivat.

Ehkä olennainen kysymys myöskin johtaja Tervahaudan puheenvuorossa on se, mitä hän tarkoitti sanoessaan, että voi olla pian tarve laittaa koronapassi hyllylle. Kun se asia irrotetaan asiayhteydestä, niin voi ymmärtää, että hän johtajana vastustaisi koronapassin käyttöä missä tahansa tilanteessa, mutta kun hänen haastatteluaan olen opiskellut, niin olen ymmärtänyt niin, että siinä vaiheessa, kun tilanne ikään kuin leviää käsistä, kun tartuntoja on valtavan paljon, niin silloin koronapassi ei ole se työkalu, millä operoidaan. Silloin joudutaan laittamaan tarkempia rajoituksia, tekemään sulkutoimenpiteitä ja määrittämään alueellisia erillISRatkaisuja.

Ehkä olennaisinta koko tässä kokonaisuudessa on se, että mikäli rokotekattavuutta ei pystytä enää nostamaan, niin meillä pyörii jatkuvasti tietty määrä ihmisiä tehohoidon tarpeessa, ja jos me mietitään täällä, mitä varten meidän tehohoitokapasiteetti pääsääntöisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

on olemassa, niin toki vakavia haastavia terveystilanteita varten, mutta tällä hetkellä meillä on leikkausjonoissa vakavissa sairaustilanteissa olevia ihmisiä, jotka eivät pääse operoitavaksi sen takia, että tehohoitoapaikat täyttävät hyvin pitkälti rokottamattomat koronapotilaat. Tämä on semmoinen kysymys, missä minun mielestäni meidän pitäisi uskaltaa myöskin käydä vuoropuhelua siitä, millä tavalla tätä kokonaisuutta priorisoidaan. Jäävätkö ne ihmiset kuolemaan leikkausjonoihin, jotka tarvitsisivat kriittisiä toimenpiteitä ja varmuuden siitä, että sen toimenpiteen jälkeen on tehohoitoa käytössä, vai jatketaanko me sitä kokonaisuutta, että me mahdollistetaan, osin jopa virheellisten tietojen perusteella, se tilanne, että rokotekattavuus ei enää tässä maassa kasva? Sitä vuoropuhelua pitää uskaltaa käydä rohkeasti, ja niiden ihmisten kanssa, jotka ovat jättäneet rokotteet ottamatta, on keskusteltava niistä peloista, huolista, hädestä ja monta kertaa myöskin ihan perustellusta taustasta, minkä takia niitä rokotteita jätetään ottamatta. Olennainen kysymys on, kyetäänkö me suojaamaan tässä maassa ne kaikkein hauraimmassa ja heikoimmassa asemassa olevat ihmiset ja rakennetaanko me järjestelmää niin, että me vastataan myöskin siihen haasteeseen. En ole hirveän paljon tässä salissa kuullut keskustelua siitä, ollaanko me huolisamme niistä ihmisistä, jotka eivät pääse leikkauksiin sen takia, että tehohoitoapaikat on täytetty nyt muilla potilailla. Minusta se on olennainen kysymys. Ne ihmiset eivät voi olla yhtään sen heikompiarvoisia tai vähempiarvoisia kuin koronan takia tehohoitoon päätyvät.

Täällä keskustellaan rokotteista ja niiden tehosta, mutta meillä vuosittain jaetaan myöskin influenssarokotteita, eikä niissäkään ole sataprosenttinen teho. Harva rokote on sellainen, että siinä olisi sataprosenttinen teho, mutta yleensä sen rokotteen tarkoituksena on estää kuolemaan johtava infektio tai kuolemaan johtava sairaus tai se, että ylipäättänsä päädyttäisiin sinne teho-osastolle.

Se, mikä tekee minut erityisen surulliseksi, on se, että näissä asioissa rakennetaan aina vastakkainasettelua, kun on pyritty tuomaan monenlaisia työkaluja, monenlaisia vaihtoehtoja ja ratkaisumalleja. Suomessa, demokratiassa, asiat perustuvat siihen, että me rakennetaan yhdenvertaisesti järjestelmää, jossa ihmiset pääsevät osallistumaan, mutta me tulemme jossakin vaiheessa myöskin sen kysymyksen äärelle, että jokaisella on oikeuksien lisäksi myöskin vastuita ja velvollisuuksia, tässäkin asiassa. Siinä vaiheessa voi jokainen meistä miettiä sitä minun oikeuttani, perusoikeuksiani, vastaan niiden heikompien ja todella vaikeassa terveydellisessä asemassa olevien ihmisten perusoikeudet ja mikä se lopulta sitten on ikään kuin voittaja? Väitän, että siinä tilanteessa, jos me asetetaan näitä asioita vastakkain, me olemme kaikki häviäjiä. Siksi toivon, että me voidaan käydä tätä keskustelua asiallisesti, muistaen, että koronan hoitaminen ja torjunta on kokonaisuuksien summa, ei mikään yksittäinen, eroteltu, irroteltu palanen siellä, toinen täällä. Siitä lähtee vastuunkanto tässäkin asiassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, edustaja Kyllönen. — Edustaja Lindén.

17.24 **Aki Lindén sd:** Arvoisa herra puhemies! Puheenvuoroni lyheni edustaja Kyllösen ja edustaja Holopaisen erinomaisilla puheenvuoroilla tässä äsken, mutta haluaisin sanoa yleisesti, että tämä keskustelu on ollut hyvää, joskin hetkittäin kiivasta, ja kiitän kuitenkin puhemiestä siitä, että sallittiin tässä tuommoinen aika rapsakka debatti. Sanon myös, että kun kuuntelin äsken huolella edustaja Rantasen puhujakorokkeelta käyttämän puheenvuoron, niin siinä oli paljon viisautta. Se, että me kuuntelemme toisiamme täällä ja ymmärrämme toisiamme, on erittäin tärkeä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Siteerasin jokin aika sitten tartuntatautilain 58 i §:n 5 momenttia. En siteeraa sitä uudelleen, mutta minulla on semmoinen olo — ja olen saanut jo tänä aamuna ja aikaisemminkin palautetta eräässä keskustelussa siitä — että se on jäänyt ehkä huomaamatta. Aika viisaasti täällä säädettiin niin, että meillä on annettu siis valtioneuvostolle mahdollisuus antaa asetus, jolla juuri sellaisessa tilanteessa, jossa me nyt olemme, voidaan väliaikaisesti keskeyttää koronapassin käyttö, kun tartuntatautilanne on tullut pahaksi. Ja se jatkuu siitä kohdasta, johon lopetin sitaatin, näin: ”Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on viipymättä ilmoitettava valtioneuvostolle, jos se katsoo, että mainittu tilanne tai sen perusteltu uhka on olemassa.” No, nyt me olemme televisiossa kuulleet lauantaina THL:n pääjohtajan haastattelun, mutta vaikka tietenkin pääjohtaja haastattelussakin henkilönä edustaa sitä organisaatiota, en ole tietoinen siitä, onko THL nyt ilmoittanut virallisesti valtioneuvostolle — joka ymmärtääkseni huomenna näistä neuvottelee — että meillä on nyt sellainen tilanne, jossa tuo kyseinen asetuksenantovaltuus pitäisi ottaa käyttöön. Henkilökohtainen mielipiteeni — korostan niin — on, että olemme ainakin hyvin lähellä, ellemme ole jo siinä tilanteessa.

Mitä tulee pikatesteihin, näillä nykyisillä välineillä tämä on aika helppoa. Löysin täältä 5. toukokuuta 20 lähettämäni tviitin. Se kuuluu näin: ”Jos olisi luotettava koronavirustesti, joka maksaisi 10 euroa ja jonka jokainen suomalainen voisi tehdä itse kerran kuukaudessa, olisi tämän epidemian juuriminen helppoa, mutta 200 euron hintaisella työvoimaa sitovalla testillä tämä on vaikeaa. Eli realismia odotuksiin.” No, hinta oli tuossa yksi. Nyt se on halvempi, ja jos vielä subventoidaan sitä, niin se on vielä halvempi. Mainitsin tuossa ”kerran kuukaudessa”. Se voisi olla kerran viikossa. Olen ollut siis toukokuussa 20 pikatestien vankkumaton kannattaja ja olen sitä edelleen. Ihan niin kuin täällä ovat monet kollegat sanoneet: nyt tarvitaan kaikkia näitä työvälineitä, jotta me onnistumme jälleen kerran tässä taistelussa epidemiaa vastaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Myllykoski.

17.27 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Mielenkiintoista keskustelua, täytyy sanoa. Kun sitä tuolta työhuoneesta seuraa, niin on pakko osallistua siihen.

Ensimmäiseksi, arvoisa puhemies, tämä syyllistäminen vastakkainasettelusta edistää vastakkainasettelua. Eli on leirit sinällään molemmin puolin, ja nyt se on salissa vähän jakautunut, mutta erityisesti kansalaisten keskuudessa. Ja siitä meidän pitäisi luopua ja keskustella asiaperusteisesti eikä syyllistää jotakin toista, joka on toista mieltä samasta asiasta. Minä haluaisin käyttää pakkorokotuksen sijaan turvallisuutta edistävien rokotteiden laajentamista. Haluaisin poistaa sen vastakkainasettelun, että on pakkorokottaminen: on mahdollisuus ottaa turvallisuutta edistävä rokote niin niiden kansalaisten kuin hoitohenkilökunnankin, jotka sitä haluavat. Pehmennettäisiin tätä meidän keskustelumoodia sillä tavoin, että ei osoiteltaisi.

Täällä on sanottu minun mielestäni hyvin, että viestintä rokotussuojasta ei seurannut aivan hetkessä. Me annoimme liian pitkälle sen kuvan, että kahden rokotteiden jälkeen me olemme virukselta suojassa, ja me jatkettiin sitä vähän liian pitkään, vaikka meillä oli jo näkemys, että näin ei tule olemaan. Me emme osanneet puuttua viestinnällisesti siihen ja kääntää sitä jo ehkä noin puolitoista kuukautta aiemmin siihen, että suojassa vakavalta taudilta. Ja nyt meillä on taas jo uusi hetki, kun meillä on täällä taas uusi virus, joka sitten tekee siitäkin meidän tavallaan olettamasta haaveesta aivan turhan. Omalta osaltani voin to-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

deta, että minä vielä luotan siihen, että rokotteet voivat riskiryhmäläisen suojata siltä vakavalta taudilta, ja olen käsi pystyssä henkilökohtaisesti kyllä siinä jonossa, että haluan sen rokotteen. Toivon niidenkin 83 vuotta vanhaa äitiäni hoitavien henkilöiden ottavan sen rokotteen oman itsensä takia, mutta myös sen takia, että voidaan antaa suojaa sille omalle rakkaalle vanhukselleni.

Kaiken kaikkiaan toivon tälle keskustelulle kyllä räväkkyyttä, mutta hieman enemmän toisten mielipiteiden ymmärrystä. En minä voi haukkua perussuomalaisia käsittämättömyydestä. Ei, mielipide on mielipide, ja sitä pitää kunnioittaa. Minä voin olla aidosti eri mieltä joistakin asioista teidän kanssanne, mutta en minä sano, että teidän mielipiteenne ovat täysin vääriä, sillä en ainakaan minä maallikkona pysty arvioimaan lääketieteellisesti tai tilastojen pohjalta enkä minkään muunkaan osalta, kuka on oikeassa ja kuka on väärässä.

Toivon kovasti, kuten edustaja Kyllönen tuossa toi esiin, että käydään tämä keskustelu faktapohjalta ja sitä kautta edetään niin, että voitaisiin yhdessä tässä eduskunnassa olla sitä mieltä, että me halutaan selättää tämä tauti. Tämä pandemia on todellinen. Mutta kun me luumme sähköpostejamme, joissa lukee, että tätä on suunniteltu jo vuosia sitten, että tällainen pandemia tulee, ja rokotteet ovat aivan turhia, niin me olisimme kuitenkin yhtä mieltä siitä, että faktojen perusteella keskustellaan. Voimme olla sitten eri mieltä siitä, kuinka sitä hoidetaan.

Todella hyvä olisi, jos testit olisivat sellaisia — joiden kannalla ehdottomasti olen — että niiden luotettavuus olisi sillä tasolla, että todetaan, että ei kannu virusta, mutta että voitaisiin myös olla varmoja siitä, että ei voi olla myöskään tartuttaja, vaikka ei ole vielä oireinen. Ja sitä viisautta minulla ei vielä ole, että jos minä aamulla otan sen pikatestin, etenkö silti voisi olla tartuttaja. Ja tämä on se, mikä tässä on. Puhutaan, niin kuin edustaja Lindén sanoo, että testataan kerran kuukaudessa, nyt kerran viikossa ja niin edelleen, mutta kerran päivässäkään ei välttämättä, vaikka me täällä eduskunnassa nyt olemme siinä etuoikeutetussa asemassa, että me voimme aamuisin testata itseämme. Mutta valitettavaa on, että esimerkiksi meidän kanssamme työskentelevät virkamiehet täällä eivät ole saaneet testejä — jolleivät nyt tästä aamusta alkaen ole saaneet — mikä minun mielestäni on täysin käsittämätöntä. Ne virkamiehet, jotka työskentelevät kansanedustajan kanssa samassa yhteisessä pienessä tilassa, testataan, mutta ei esimerkiksi it-tuessa tai jossakin muualla. Lainsäädäntötyötä ei ole turvattu tässä talossa sillä tavoin, että hekin voisivat testata ennen työpäivänsä alkua.

En rupea ruoskimaan tässä enempää eduskunnan omia toimia. Mutta kyllä se nyt taas on niin, että Myllykoski kävi Satakunnassa tautiturvallisesti ottamassa niitä rokotteita, kun niitä ei ollut mahdollisuutta täällä pääkaupunkiseudulla työterveyshuollon kautta saada, mikä minusta on erittäin hämmäntävää. Meillä Helsingissä ilmeisesti on muutama pormestari, jotka ovat entisiä kansanedustajia ja voisivat varmaan ymmärtää, mitä lainsäädäntötyön tärkeys tässä maassa on koronatilanteessa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Mäenpää.

17.34 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Ensin haluan kertoa, että sain itseäni fiksummalta ihmiseltä KD:lle kerrottavaa: kaikki ulkomailta tulevat voidaan määrätä nyt terveystarkastukseen, yhtä kuin testeihin, tartuntatautilain pysyvien pykälien 15 ja 16 perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

teella. Elikkä näiltä osin te voisitte mielestäni ihan hyvin kannattaa tuota perussuomalaisen tekemää esitystä.

Sitten haluan kiittää edustaja Myllykoskea hyvästä puheesta. Se oli rakentavaa ja semmoista ymmärtävää puhetta. En minä itsekään tänne pönttöön tule mielelläni kertomaan tämmöisestä asiasta, minkä toinen voi katsoa lietsonnaksi ja toinen sellaiseksi, että tuo haluaa kertoa nyt, miten se näkee sen asian. Minulla on kuitenkin kansanedustajana mielestäni velvollisuus ja vastuu, ja myös minun omatuntoni käskää toimimaan niin kuin minä toimin täällä pöntössä. Ei tämä ole mitään helppoa juttua, että sinä yrität miettiä sanavalintoja niin, että joku ei sitä täällä [Mika Niikon välihuuto] pidä niin, että minä yritän nostaa tässä toiset toisiaan vastaan. Minä nimenomaan olen itse huolissani juuri siitä, että tätä vastakkainasettelua on minun mielestä tämmöisillä eri termeillä, mitä on mediassa ollut. On puhuttu tästä HUSin viimeisimmästä ratkaisusta, että nostetaan valmiutta. Siinäkin taidettiin puhua sotatilasta ihan johtavan lääkärin tai jonkun HUSin virkamiehen suulla. Tämä on tosi inhottavaa, että täällä tämä vastakkainasettelu on noussut.

Minä itse toivoisin, että nyt semmoiset henkilöt, jotka ovat kokeneet tämän uuden rokotteen tai uudella teknologialla toteutetun rokotteen hankalaksi, saisivat pian semmoisen vanhalla teknologialla toteutetun rokotteen, joka on ymmärtääkseni tulossa ja on, jos oikein muistan, jonkun Novavaxin valmistama tai tekemä, ja kyllä minä ihan oikeasti olen yrittänyt selvittää, pitävätkö paikkansa ne haittailmoitukset ja ne haitat, mitä minulle on kerrottu. Enhän minä voi luottaa niihin ennen kuin minä saan vastauksen THL:ltä, mutta en vaan ole saanut, vaikka olen mielestäni ihan asianmukaisesti niitä pyytänyt.

Sitten muistaakseni on tehty kaksi kansalaisaloitettakin koronapassia vastaan. Aivan niin kuin ne olisi unohdettu kokonaan keskustelusta.

No, tuossa olen yrittänyt rakentaa puhetta tänne, mutta täytyy sanoa, että se oli äärimmäisen vaikeaa, koska tietoa tulee niin paljon ja erilaisia näkemyksiä, ja kuitenkin tänne paperille olen kirjoittanut Robert Kennedy Juniorin sanat, että meidän täytyy rakastaa vapauttamme enemmän kuin pelätä tätä virusta, ja minun mielestäni tähän voisi yhtyä, ja niin kuin edustaja Myllykoski sanoi, pitää kunnioittaa muidenkin mielipiteitä, mitä täällä on. Meidät on valittu tänne, ja meillä on erilaisia näkemyksiä. Minä yritän tuoda esiin sitä näkemystä, minkä minä itse koen tärkeäksi ja oikeudenmukaiseksi omatuntoni kautta.

Kansalaisten keskuudesta on tullut sellainen selvä viesti, että he haluavat palata normaaliin elämään vapautensa menetettyään. Näin he, osa, kokevat, ja minä yhdyn tähän. Minä uskon, että meillä kaikilla on sama tavoite. Meillä on erilaisia ratkaisuja siihen. Ja kun edustaja Gustafsson tuossa äsken voimakkaasti perussuomalaisia kritisoi, niin kuitenkin itse koen niin, että tässä hallituksen esityksessä ei ole haluttu huomioida perussuomalaisen esitystä tästä pikatestaamisesta, joka on muualla, muissa maissa, ollut käytössä muun muassa kouluissa ja rokkifestareilla. Minun mielestäni te olisitte voineet paremmin huomioida sen ja sitten lisäksi erottaa nämä kaksi lakia, mitkä tavallansa on tähän lakimuutokseen sisällytetty: tämä rajakontrolli ja koronapassi. Ne pitäisi tuoda erikseen tänne, silloin me päästäisiin lähemmäs hyvää lopputulosta yhteistyöllä.

Elikkä aika paljon näissä viesteissä, mitä on tullut edustajille, on puhuttu esi-isistämme ja meidän historiasta, ja monet tuntevat, että heidän isovanhempansa ovat tavallansa taistelleet meille vapauden. Nyt minäkin haluaisin, että me päästäisiin siihen vapautteen takaisin, mutta kun Krista Kiuru kertoo tästä koronapassista, että tätä on suunniteltu jo pitkään, niin te varmaan ymmärrätte sen, että ihmisten kriittisyys saattaa kasvaa. Me rakennetaan rokotepassia, josta tiedotustilaisuudessa osoittautuu, ministerin suulla sanottuna, että tätä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

on valmisteltu jo ennen itse koko koronaa. [Aki Lindén: Uskotko tuohon?] — Siis Kiuru sanoi itse eilen tiedotustilaisuudessa. [Aki Lindén: Että on valmisteltu ennen koronaa?] — Joo, kyllä. Muistaakseni jo vuodelta 2018 löytyy Euroopan unionin säädöksistä, minkälainen rokotepassi Euroopan unioniin pitää tulla, niin että ei tämä ole mitään höpöpuhetta, kuten äsken taisitte sitä leimata. [Aki Lindénin välihuuto — Sari Essayahin välihuuto]

Sellainen kysymys kuitenkin, kun nyt puhutaan, että meillä on 50 tai 60 tehohoidossa — joskus puolitoista vuotta sitten Kiuru sanoi, että tämä nostetaan 1 000:een. Minä en tiedä, missä mallissa se on, mutta ymmärrän sen, että tämä kuormittaa hoitoa, mutta [Puhemies koputtaa] yritetään yhdessä päästä tästä eroon. [Aki Lindénin välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Yritetään. — Ja edustaja Tanus.

17.42 **Sari Tanus kd:** Arvoisa herra puhemies! Heiluttelin tuossa jo keltaista pientä kirjasta, joka on minulla rokotepassinä ollut aika pitkään tuolla laukussa mukana, mutta pyysin vielä puheenvuoron.

Ensinnäkin haluan kiittää edustaja Myllykoskea hienosta puheenvuorosta. Toki monia muitakin hyviä puheenvuoroja tässä on käytetty, mutta se oli jotenkin hyvin koottu ja rakentava, kiitos siitä.

Nämä kaksi viimeistä vuotta ovat olleet hyvin poikkeuksellisia ja vaikeita meille Suomessa ja maailmassa laajemminkin. Tuossa pirkanmaalaisille laitoin jotakin joulutervehdystä, ja kun sitä mietin, niin totesin nämä asiat ja jatkoin, että Suomessa on kuitenkin aina selvitty vaikeuksista yhdessä toimien, ja ajattelen, että näistäkin haasteista kyllä selvitään.

Sillä tavalla, että olemme lämpimästi suositelleet rokotteita ja yleensä keskustellen ja oikeaa tietoa välittäen niin rokotteiden tehosta kuin niistä mahdollisista haittavaikutuksista, toisaalta turhan pelon ja väriiden tietojen karsimisesta, näillä keinoin olemme Suomessa päässeet korkeaan rokotekattavuuteen monissa tilanteissa, ja uskon, että niin käy nytkin, kuitenkin alleviivaten, että pakkoa emme tähänkään tilanteeseen halua.

Sitten on näistä pikatesteistä ollut puhetta. Ne ovat onneksi vain muutaman euron hintaisia, ja hienoa, jos tänään saadaan kuulla, että saadaan verotkin, alvit, nollaan, niin että saataisiin ne vielä edullisemmiksi. Niin kuin toivoin alun perinkin jo sieltä vuoden 20 alusta, toivoisin, että me saisimme Suomessakin ne pikatestit todelliseksi, helpoksi, nopeasti toteutettavaksi vaihtoehdoksi. Ne ovat kuitenkin huomattavasti parempia ja luotettavampia kuin mitä niistä alun perin ollaan puhuttu, ja toisaalta sitten jos se testi ei kerro viruksesta, ei ota sitä kiinni meidän elimistöstämme ja meillä on kuitenkin maskeja käytössä, pidämme vähän välimatkaa, niin kyllä sitten se, että me tartuttaisimme jotakin, jos siellä josakin kolossa vielä virusta olisi, on hyvin, hyvin epätodennäköistä. Siinä mielessä se on kyllä varsin näppärästi ja helposti toteutettavissa, kun vain Suomessakin saisimme sen oikeasti kaikille todelliseksi vaihtoehdoksi.

Syy, minkä takia oikeastaan halusin pyytää tämän puheenvuoron, on se, että peräänkuultaisiin ihmisiä, jotka vellovat epäuskoa, pelkoa, ahdistusta ja vastakkainasettelua tuolla somessa. Hämmästyksenäni viikonloppuna, kun alkoi tulla näitä kyselyjä ulkonaliikkumiskiellosta ja Uudenmaan sulusta ja niin edelleen, löysin professoritasoisen ihmisen videonpätkän, jossa hän tämmöisiä huhupuheita kertoi kuulleen ja vetosi kansalaisiin, että kaikki rupeaisivat lähettämään kansanedustajille postia. Sitähän muuten tuli niin, että ovat postilaatikot tukossa. Toivoisin, että meillä todellakin rohkaistaisiin ja pyrittäisiin tietyllä tavalla lievittämään sitä pelkoa ja ahdistusta eikä tehtäisi varsinkaan tämäntyyppisiä veto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

muksia, jollaisia tässä tapauksessa [Puhemies koputtaa] professoritason ihminen oli lähetänyt. Tämän halusin tässä vielä nostaa esiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Niikko.

17.45 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Tässä koronapassin käytössä täytyy nyt palata ihan sinne alkujuurille, kun hallitus tämän alkujaan toi eduskunnalle. Tällöin ministerit ja hallituksen kaikki kansanedustajat vakuuttivat täällä, että tämä koronapassi ei ole ihmisiä rajaava toimenpide vaan tämä on tällainen palveluita avaava väline, jolla päästään jatkamaan elämää tämän pandemian keskellä. Siitä, miten tässä nyt on kuitenkin käynyt, voi vetää sellaiset johtopäätökset, että tästä on tullut itse asiassa hyvinkin rajaava joitain ihmisiä kohtaan ja joillekin ihmisille tästä on tullut tällainen etuoikeuden suova väline, jolla pääsee niihin palveluihin, joihin kaikkien ihmisten soisi pääsevän riippumatta siitä, onko heidät todettu tällaisen passin haltijaksi vai ei.

Esimerkkinä me voimme ottaa vaikka omat lapsemme, jos meillä niitä on itse kullakin, tai lastenlapsia. Ei ole oikeasuhtaista mielestäni siten toimia, kuten nyt kunnat toimivat, että vain osa lapsista pääsee esimerkiksi uimahalliin uimaan tai harrastamaan niitä harrastuksia, joita ovat harrastaneet tähänkin saakka, koska he ovat ottaneet tämän rokotuksen — että lapsiakin, 16—17-vuotiaita lapsia, vaaditaan ottamaan rokote tai heidät syrjäytetään niistä heille rakkaista harrastuksista. Tämä ei ole oikeasuhtaista. Ja minä toivoisin, että me tällaisista arkea koskettavista asioista voitaisiin olla edes yksimielisiä, että korjattaisiin ne viat. Nyt kun me tiedämme, ettei tämä passi tuo sitä vakuutta kenellekään, ettei se virus voi levitä, niin on syytäkin kyseenalaistaa täällä sen hyväksymistä.

Arvoisa puhemies! On myös todettava se, että kun me tiedämme, että hallitus on seuraavaksi tuomassa eduskuntaan esityksen koronapassin käytön laajentamisesta, niin meidän tulisi olla täällä huolissamme. Koronapassia tulisi saada vaatia missä tahansa voimassa olevissa tapahtumissa rajoituksista riippumatta. Tämä on tulossa hallitukselta tammikuussa eduskuntaan käsiteltäväksi, ja tätä valitettavasti ei myöskään voi ymmärtää, miksi näin toimitaan. Miksi me haluamme rajoittaa ihmisiä myös niillä alueilla, missä tällaista avin määräämää rajoitettavaa toimenpidetarvetta ei ole olemassa? En voi ymmärtää tätä ollenkaan. Tämä olisi vielä jotenkin ymmärrettävissä, mikäli nämä esitykset olisivat välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset täyttäviä, mutta nämä eivät niitä ole. Ja toivonkin, että meiltä löytyisi inhimillisyyttä ja ymmärrystä siellä arjen ruohonjuuritasolla eläviä perheitä kohtaan, että me ei pakoteta heitä eristäytymään yhteiskunnasta näillä päätöksillä, mitä tässä salissa tehdään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Mäenpää.

17.48 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Haluan vielä nostaa esiin tuon sosiaalietiiikan professorin Jaana Hallamaan nyt viikonloppuna antaman lausunnon tai tällaisen haastattelun, jossa hän varoittaa, että olemme sairastuneet sosiaaliseen koronaan ja rokotuspakko johtaisi yhteiskunnalliseen vastakkainasetteluun. Minun mielestäni tätä vastakkainasettelua meidän tulee välttää, ja pikatestaaminen eri tapahtumien järjestämisessä olisi parempi vaihtoehto. Silloin myös rokotetut ehkä tekisivät sen, ja silloin voitaisiin varmistua siitä, että sinne mennessä kukaan ei ainakaan ole sairastunut koronaan, ja silloin sinne voisi mennä mukaan myös rokottamaton henkilö. Hallamaa sanoo täällä, että tämän kah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

den vuoden koettelemuksen jälkeen ”pinna on lyhyt, monet asiat suututtavat ja jos asiat eivät suju, on hermostus pinnalla”. Hän painottaa, että rokotekriittisten pakottaminen koronarokotuksiin lisää epäluottamusta ja jakolinjoja yhteiskunnassa.

Pakon käyttäminen yhteiskunnassa on aivan äärimmäinen keino, ja sen hinta voi olla luottamuksen rapautuminen ja vastakkainasettelun syventyminen ja vihollisuuksien luominen. Rokottaminen on puuttumista ihmisen koskemattomuuteen. Perustuslakimme suojaaa monella tavalla ruumiillista koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta. Kenenkään ei ole pakko ajaa autoa tai pakko rakentaa taloa, mutta on hyvin vaikea elää täällä olematta yhteisön jäsen. Tämä olisi meidän syytä huomioida täällä, että mahdollisimman vähän ihmisiä jaottelisimme.

Mielestäni Suomen perustuslaki on niin kova, että sitä ei saisi rikkoa, ja ainakin minä koen, että tämä koronapassi rikkoor Suomen perustuslakia. Täällä lukee — muutaman lauseen poimin täältä: ”Valtiosääntö turvaa ihmisarvon loukkaamattomuuden ja yksilön vapauden ja oikeudet sekä edistää oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa.” ”Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.” Yhdenvertaisuudesta sanotaan: ”Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” Nyt tämä koronapassin laajentaminen käytännössä johtaisi siihen, että et pääse työmaaruokalaankaan, jos ei sinulla ole koronapassia. Minun mielestäni tämä rikkoor perustuslakia. ”Jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.” Nämä koronapassin laajentamistoimet loukkaavat ihmisten koskemattomuutta. ”Henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei saa puuttua eikä vapautta riistää mielivaltaisesti.” ”Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.” Tämä varmaan nousee huomenna sitten esille, kun käsittelemme hoitajien rokottamista.

Näillä eväillä, mitä täältä nyt itse olen poiminut, tukeudun myöskin tähän Pauli Rautiaisen perustuslakivaliokunnalle antamaan ja Perustuslakiblogissa kirjoittamaan tekstiin. Kyllä tämä minulle on ollut yllättävää, että ei ole vahvemmin nojaututtu tähän perustuslakiin, koska tunnen sen niin, että tämä rikkoor meidän oikeutta toimia täällä. Myös yhdenvertaisuuslain mukaan näyttää siltä, että tämä on syrjimistä, ja minun mielestäni me emme saisi säätää semmoisia lakeja, jotka syrjivät ihmisiä.

Nyt tähän loppuun yritin tehdä tällaisen kiteytyksen, joka ehkä voisi toimia jonkinlaisena ohjenuorana, mihinkä meidän pitäisi pyrkiä: ”Kun rakkaus vapauteemme ylittää pelkomme koronaan, niin silloin kansamme tuntee vapauden.”

Kiitoksia — päätän nämä puheeni tähän. Taisi neljä puhetta olla, ja jatketaan seuraavassa laissa sitten.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Hienoa. — Edustaja Räsänen.

17.54 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Mikrofoni!

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

Arvoisa puhemies! Edustaja Mäenpään puheenvuorossa tuli tärkeä näkökulma esiin siitä, että tätä vastakkainasettelua tulee yrittää väistää. Itsekin ajattelen niin, että koronapassi on huono keino siinä, että yritetään tätä koronatilannetta ratkaista ja samalla ikään kuin sen kautta, tavallaan pakkomenettelyjen kautta, lisätä rokotekattavuutta. Mutta samalla ajattelen, että kun en kannata pakon käyttämistä, niin en kyllä kannata myöskään sitä, että kansalaisia johdetaan harhaan sellaisella informaatiolla ja sellaisilla tiedoilla, jotka lisäävät epäluottamusta rokotteita kohtaan. Puhutaan esimerkiksi kokeellisista rokotteista ja rokotehaitoista myös sillä tavoin, mikä ei pidä yhtä totuuden kanssa.

Ajattelen, että samanaikaisesti, kun puolustamme kansalaisten perusoikeuksia, oikeuksia fyysiseen koskemattomuuteen — itsekin vierastan pakon käyttöä lääketieteellisissä toimenpiteissä, myös rokotuksissa, muissakin rokotuksissa — tulisi kyllä vahvasti käyttää niitä keinoja, joilla pystytään kannustamaan kansalaisia rokottautumaan, [Mika Niikko: Ilmasia ämpäreitä!] tuomaan sitä oikeaa tietoa, jotta näitä rokotteita otetaan.

Tässä suhteessa toivoisin, että entistä paremmin ikään kuin vastattaisiin myös niihin kysymyksiin, joita kansalaiset esittävät ja joita valitettavasti netin syövereissä lietsotaan. En nyt tässä syytä ketään tässä salissa olevaa enkä tartu näihin puheenvuoroihin, mutta toivoisin, että samalla, kun esimerkiksi perussuomalaiset tuovat esiin näitä seikkoja, joita äskeisessäkin puheenvuorossa tuotiin, vahvasti tuotaisiin kansalaisille — myös niille, jotka pelkäävät näitä rokotteita — se viesti, että nyt kannattaa rokottautua, että kannattaa se suoja hakea, koska jos niitä ei haeta, jos rokotteita ei olisi otettu, niin olisimme todella vaikeassa tilanteessa. Ja jotta nyt ei tämä meidän terveydenhuoltomme kuormittuisi liikaa, niin tulisi edelleen kannustaa kansalaisia ottamaan rokotteita. Itsekin toivon, että myös vanhalla menetelmällä tehtyjä rokotteita [Puhemies koputtaa] pian saataisiin markkinoille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Niikko.

17.58 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Räsänen, kyllä kieli keskellä suuta puhuitte ihan asiaa, mutta ehkä siitä voi jäädä sellainen tunnelma jollekin kuulijalle, että niitä ihmisiä, jotka haluavat toimia vapaaehtoisuuden pohjalta, itsemääräämisen pohjalta omaan kehoonsa, jotka ovat esimerkiksi saaneet vaikkapa ensimmäisestä rokoteannoksesta haittavaikutuksia, ei oteta vakavasti.

On totta, että on hyvin paljon disinformaatiota liikkeellä näissä asioissa, kuten edustaja Tanus mainitsi tämän erään henkilön levittävän tällaisia tarinoita, että Puolustusvoimat menee kadulle tarkistamaan rokotepasseja. Tämä kyseinen henkilö — itsekin törmäsin tähän palautteeseen — ei vaivautunut edes vastaamaan, kun sanoin, että voisitko tarkistaa tietosi ennen kuin levität tämmöistä valetta. Päinvastoin he poistavat tällaiset kommentit omilta sivuiltaan, jos yritämme heitä oikaista. Tämä vahingoittaa tervettä kritiikkiä. Tervettä kritiikkiä vapaassa yhteiskunnassa pitää ja saa esittää niin kansanedustaja kuin kansalainenkin. Sen johdosta ymmärrän toki, että olisi hyvä kannustaa ihmisiä terveysturvallisiin toimintatapoihin, mutta en minä kuitenkaan voi mennä kenellekään sanomaan, että ota rokote tai älä ota rokotetta. En sano kumpaakaan. [Päivi Räsänen välihuuto] Jokaisen ihmisen täytyy tehdä itse se päätös. Minä en ole niin pätevä, että minä voin sanoa, että tee niin tai tee näin.

Arvoisa puhemies! Tärkeätä olisi kuitenkin se, että me voitaisiin avoimesti puhua näistä asioista eikä yhteiskunnassa hiljennettäisi niitä soraääniä, jotka aidosti haluavat kysymysten kautta esittää huolensa julki. Se vain lisää ennakoasenteita, se lisää epäluuloa yhteis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 155/2021 vp

kuntaa ja päätöksentekijöitä kohtaan. Siinä mielessä soisin sen, että meillä ei tämän johdosta laitettaisi vihapuhekoriin niitä ihmisiä, jotka ovat asiasta eri mieltä. Me ei koskaan voida kaikki olla samaa mieltä, ja se meidän pitää ymmärtää ja hyväksyä tässä yhteiskunnassa, että eri mieltä saa olla niin paljon kuin kukin haluaa. Tämä kuuluu meidän perustustalillisiin oikeuksiimme.

Arvoisa puhemies! Haluan lopuksi vielä kiittää tässä edustaja Myllykoskea aikaisemmasta puheenvuorosta. Tällaista henkeä me tarvitsemme, niin kuin Myllykoski ja Mäenpää täällä esittivät, että meidän täytyy kuitenkin rakentaa ykseyttä ja rauhaa toistemme kesken eikä asettaa toisia vastakkain. Toivoisin, että myös valtamedia tähän kykenisi, ettei se aseta ihmisiä tahallaan eriarvoiseen asemaan omissa uutisoinneissaan. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

18.01 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Niikolle. Juuri nyt halusinkin sanoa vain sen yhden lauseen, että emme saisi sulkea pois niitä, jotka kysyvät. Heistä ei saa tulla järjestelmän vastustajia. Meillä on sähköposteissa paljon kysymyksiä — ”olen huolestunut kansalainen” — mutta sitten meillä on valitettavasti niitä disinformaation levittäjiä. Tämä oli oikein hyvä, rakentava puheenvuoro siitä, että niitä, jotka kysyvät, ei pidä kategorisoida vastustajiksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

18.01 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa rouva puhemies! Se on niin kuin tässä aika moni on juuri puhunut näistä asioista, että tämä vastakkainasettelu on ollut meille oikeasti loppupeleissä se suurin ongelma, mikä on vähän luotu jopa itse tähän keskusteluunkin, koska tilanne on se, että ajettiin niin voimalla tätä rokotepassia ja sitä kautta tietyille aloille jopa rokotepakkoa, elikkä se sai ihmiset perääntymään.

Tunnen itsekin useampia ihmisiä, joilla ei ole oikeastaan ollutkaan missään vaiheessa rokotevastaisuutta, mutta jotenkin heillä on mennyt maku siihen asiaan, ja olen heidän kanssaan jutellut, ja he ovat sitä mieltä, että heitä ei enää kiinnosta koko rokotteen ottaminen, koska on menty jotenkin överiksi tässä asettelussa ja on vähän unohdettukin se tosiaan ja on tuotu asiaa vähän esiin ensin niin, että ihan kuin se rokote olisi sellainen, että sen jälkeen ei ole mitään huolta eikä murhetta, kun kuitenkin jo tiedettiin alun perinkin, että näin ei tule olemaan. Tavallansa tämä informaatio on ollut mielestäni vähän huonoa, ja tämä on aiheuttanut paljon sitä turhanpäiväistä keskenään vääntöä.

Nyt etenkin kun oikeasti nämä pikatestit ovat tulleet tähän rinnalle, toivoisin, että pikatesteihin satsattaisiin ja annettaisiin ne vaihtoehdoksi niille, jotka eivät rokotteita halua syystä tai toisesta ottaa. Meidän on turha niitten ihmisten kanssa ehkä väitellä siitä, onko heidän järkevää olla ottamatta vai ei, koska jos eivät ne tähän päivään mennessä ole ottaneet, niin monellakin se voi olla vähän jo periaatteellinen kysymyskin. Jotta me saataisiin kuitenkin tämä ongelma enemmänkin poistettua ja saataisiin ihmiset takaisin käsi käteen, toivoisin, että pikatestausta otettaisiin huomattavasti enemmän käyttöön.

Kaikkien pitäisi muistaa nyt, että ei olla siellä omassa pikku kuplassa, vaan yritetään ymmärtää kaikki toisiamme. Me ihmiset ollaan erilaisia. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.